

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

As országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 forint, félre 5 forint, negyedévre 2 forint 50 kraj.

Megjelenik minden szerdán és szombatán.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Kispest),
Ótíli-át 28. szám.
Készíteteket a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Országos sörárpavásárok.

I.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. év október hó 1-től 15-éig Budapesten a *Köztelek* palota helyiségében országos sörárpakiállítás és ezen kapcsolódóan sörárpavásárt is rendez, mely utóbbi már augusztus hó 20-án nyílik meg s tart október hó 10-ig.

A kiállításra beküldendő árpaminta mennyisége 5 kg. Árpaminták a kiállításra augusztus hó 1-20-áig küldhetők; későbben érkező mintákat a rendezőség el nem fogad.

Figyelemreztetjük a t. gazdáltságokat, hogy a rendezőség csakis az esetben veszel fel a kiállításra árpamintákat, ha azok az általa szétküldendő bejelentési ívek kíséretében kerülnek be.

A kiállítás és vásár tervezete s bejelentő íre e hó végén küldeték szét az ismertebb sörárpateremtő gazdák címére.

II.

Az OMGE., úgyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja a Borsod és Pozsony vármegyei gazd. egyesületekkel, a miskolci és pozsonyi ipar- és kereskedelmi kamaráival és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével, — függetlenül a Budapesti rendezendő sörárpakiállítás és vásártól — 1898 évi augusztus havában Pozsonyban és Miskolcban országos sörárpavásárokat rendez.

A vásárok a következő napokon tartanak meg: Miskolcon augusztus hó 25-én, d. e. 9-11 óráig, Pozsonyban augusztus hó 28-án, d. e. 10-12 óráig.

E vásárokon valamelyiken résztvenni önjárt eladó, az illető gazdasági egylet (pozsonyi vagy borsodi) titkári hivatalába eladó sörárpájából faj és minőségneként 5 kg. mintát tartozik legkésőbb augusztus hó 23-ig beküldeni.

A vásár teljesen szabad. Árgyját tetszése szerint kihi magának, vagy bármely megbízottja által eladhatja, mint hivatalos közvetítő azonban a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete szerepel.

A vásárok iránt érdeklődőknek részletes tájékoztatást nyújt és bejelentési íveket küld, egy a pozsonymegyei, mint a borsodvármegyei gazd. egylet titkári hivatala.

A rendező bizottság.

Torontálmegyei gazdasági egyesület emlékirata.

A „Köztelek” egyik nemrég számban röviden már megemlékezünk arról, hogy a Torontálmegyei gazdasági egyesület beható tanácskozásokat folytatott a mezőgazdasági munkások mozgalmának elensúlyozására alkalmas módozatok felől. Ezen tanácskozásoknak az eredménye azon emlékirat, amelyet a Torontálmegyei gazdasági egyesület a miniszterelnök után az ösztimiszteriumhoz intézett. A Torontálmegyei gazdasági egyesület emlékirata megérdemli azt, hogy arról a magyar gazdaközönség a legszélesebb körben tudomást szerezz. Ez az emlékirat nemcsak azért jelentős, mert az ország legtermékenyebb vidéke egyik legnagyobb vármegyéjének nézetét tolmácsolja és mert a Torontálmegyei gazdasági egyesület élén álló vezérfértaik az ország legnagyobb és legtekintélyesebb birtokosai közé tartoznak, hanem különösen azért, mert a Torontálmegyei gazdasági egyesület széles látókörrrel tulemelkedik a kérdés szük keretein és a mezőgazdasági munkás-kérdés alapos megoldását csakis a mezőgazdasági általános válság megszüntetésével véli teljesíthetni és ezért emlékiratában tulajdonképp a mezőgazdasági válságot enyhítő rendszabályoknak kormányzati és törvényhozási uton való megalkotását sürgeti, melynek megtör-

ténte önként vonja a mezőgazdasági munkások jobb helyzetét maga után.

El kell ismernünk, hogy a Torontálmegyei gazdasági egyesület a leghelyesebb megoldásra nemcsak rémutat, hanem sok tekintetben különösen a szövetkezetek kezdeményezésével gyakorlatilag közre is működik. Éppen ezért két-szeresen sulylyal kell, hogy bírjon véleménye egy tevékeny és hivatása magaslatán álló egyesületnek, amely egyszerűen mind példát ad arra is, hogy az ösztim véleménynyilvánítás ezen a téren amily szükséges, éppúgy kell, hogy minden részről tisztelgetben és elismerésben részesüljön.

Az emlékirat szép megkolásával együtt szöszerint a következő:

Bár jól tudjuk, hogy Nagyméltóságod a mult évben kitört és a folyó évben fokozódott agrárszociálistikus, igazabban kommunisztikus mozgalmasáktól szül bajok orvoslását kormányzatod céljával küzdte és bizunk abban, hogy a kívánatos intézkedéseket megteszi, törvényhozásunkat a megfelelő törvényjavaslattal előterjeszti, mégis elengedhetlen honpolgári kötelességünknek ismerjük Nagyméltóságod előtt felsorolni azon eszközöket, melyekkel nézetünk szerint a jelzett cél megvalósítása elérhető lenne.

Mifőn ezt tesszük, azon erős meggyőződésből indulunk ki, hogy habár az észlelt kommunisztikus törekvések előidézésében nagy része van a bel- és külföldi igazgatok sok évi aknamunkájának, azok végső sorban mégis azon kedvetlenül sulyos helyzetnek következménye, mely mezőgazdaságunkra közel két évtizeddel óta annyira sorvasztólag hat és immár válságossá vált! Mezőgazdaságunknak elaragadhatlan válságos helyzetének sulyt fokozottabban mérven szenvedni meg a munkássztyái és a kisebb gazdasági munkával foglalkozó földbirtokosok tömege, mert keserűen érezhetőleg apadt a munkások földbirtokos osztály jövedelmének csökkenésével és terheinek emelkedésével.

A cséplési
idényre úgy

bel- mint külföldi szénkre

igen kedvező ajánlatokkal készséggel szolgál

a MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. sz.

Er okból természetes tünetek kellott tekintününk, hogy a majdnem elviselhetlenül kedvezőtlen gazdasági helyzet munkásszállyunkat gazdasági bajai orvoslásának keresésére ösztönözte.

Ásdókné meg a munkásszálly jogossúl törekvésében a földtulajdon és a földművelés iránt nem volt részvétel, túrné velük mindama bajokat és hátrányokat, melyekkel mezőgazdaságunk évek óta küzd, most azonban, midőn arról lehet tartani, hogy a jelzett törekvés a megengedett hátrákon túlsap, nem hallgatható el azon dolgokat, melyek mezőgazdaságunk válságát és a földtulajdon és a földművelés törvényszerű törekvések előidézték és ama intézkedéseket, melyek annak, illetve azok megszüntetés érdekében fogatandók lennének.

Mielőtt ezt volna kérelmek előterjesztésére áttérnünk, nem mulasztjuk el kijelenteni, miszerint bizunk abban, hogy a munkásszálly és mezőgazdasági munkások jogviszonyainak szabályozásáról szóló törvény helyes és lelkiismeretes végrehajtásával a munkaadók jogos érdekeinek megóvása mellett, azon visszasságok meg fognak szünni, melyeket a múltban a mezei munkások sérelmeiként panaszoltak, hogy a földtulajdon és a földművelés az említett törvényvel szemben mutatózó elleneszenye elenyészik és az belátja, miszerint a törvény meghozatala következtében keresetképesége erősbödött, anyagi helyzete javult.

A bekezdésig említett bajok azonban, mint azt Nagyméltóságod is több ízben hozgattja, az említett törvény végrehajtásáig, meg szülni nem fognak, azok még számos más törvény meghozatalát fogják szükségessé tenni és azért áttérni felterjesztésünk lényegére.

I. Tapasztalatunk szerint az évek óta érzett mezőgazdasági válságot egyenlően éri a nagybirtokos, a közép- és kisbirtokos, valamint a földműves munkásszálly, habár a földművesek vagy másik ellenállás ereje nagyobb, vagy szövösök és azért első sorban arra kell törekedni, hogy azon helyzet megszüntessék, vagy javítsák, mely által összes mezőgazdaságunk szenved.

Ebből kiindulva első sorban a mezőgazdasági nyereségmenek *engedelmis versenyt* kell felemlíteni, mely a szövetkezetek, vagy egyéb főleg a magyar buzát szorította ki és állat-kivételként majdnem tökéletes.

Az említett verseny hatása alatt velünk együtt szenvedőnek a középúrságok államok mezőgazdasága is, azon nehezségeket, melyek egy azok közül tervezett vámközpösség létrehozását nehezítik, nem tartjuk elháríthatóknak, és azért mindenképpen arra kérjük Nagyméltóságod, hogy az említett verseny eleni védekezésére irányuló nemzetközi mozgalmakat pártolói, azoknak egy európai kongresszus által leendő tárgyalására és érkeik általánoknál az indítványt megterjesztessék.

Másodszor mint mezőgazdaságunkra káros állapotot az Ausztriával eddig fentartott vámközpösség kell felemlíteniük, mert az nagyobb előnyöket biztosítja a kifejtett iparral bíró Ausztriának, mint országunknak.

Ez okból arra kérjük Nagyméltóságod, miszerint a fentmunkált tárgyalások tárgyalások során mezőgazdaságunk érdekeit erőnyesítse és nevezetesen odahatni méltóztatásék, hogy a külföldi államokkal annak idején megújítandó kereskedelmi szerződésök által *nyers terményeinknek állandó piaca és kivétel biztosítsák, továbbá az szerzői piac, állati terméké, valamint állati állatok hazatartás és átvédők és szorgu állategészségügyi óvintézkedések mellett engedlessék meg.*

Teljes mérvben ismervén azon politikai és közzgazdasági érdekeket, melyek az Ausztriával fenálló vámközpösségek fenttartását mindkét orszagra néve annyira károsítják, és nem zárkóztatva el attól, hogy a mezőgazdasági terményeink, állatjaink kivétel tekintetében első sorban az osztrák tartományokra vagyunk utalva, nem késeltünk annak kijelentésével, hogy említett érdekeink megóvását

a vámközpösség fentartása mellett kívánnánk elérni.

De nem késünk azt sem nyilatgatni, hogy ha jogos kívánásunk teljesítése a vámközpösség mellett megvalósítható nem lenne, úgy az annak megszüntetését előrelátólag követő és külföldi földbirtokos osztályunkat érintő rákoldatások dacára is a külön vánterület felállítását kell óhajtanunk, mert a válságcsök átmeneti lesz és az osztrák ipar versenytelt megzabandul iparunk bekövetkezendő gyorsabb fejlődése terményföldmunkáink évről-évre aszantja fogja, az orosz és román buzavál vagy a magyar búza és árpa vetésével az országunk növekedő vántjövdelemből fedezhető lesz.

II. Általános érdekeink ismertetésé továbbá fel a *mezőgazdasági hitel fejlesztésének* fontos kérdését, mert jelenleg sem a nagy- és közép-birtokos, sem a kisbirtokosok, illetve a keresnivalóknál élő kisiparosok és gazdasági munkások részéről jogosan igényelhető személyi hitel a kívánatos módon és mérvben kielégíthet nem tal.

A nagy- és közép-birtokosok érdekeiben különösen találunk, ha a jegrbanakal köntendő egyezség teljesítését, illetve a keresnivalóknál élő kisiparosok és gazdasági munkások részéről jogosan igényelhető személyi hitel a kívánatos módon és mérvben kielégíthet nem tal.

A kisbirtokosok és iparosok és munkások hiteligényeit a gazdasági és ipari szövetkezetek törvény alapján alakuló országos központi szövetkezetek és az annak előmozdító lepró közzégi szövetkezetek lesznek hivata kielégíteni.

Nem kétkedünk, hogy az említett törvény végrehajtása következtében a közzégi szövetkezetek száma szaporodni fog, bár meggyőződésünk szerint azok alakulásának előmozdítását, illetve a hiteligények, vagy a szövetkezetek szervezése céljából, sőt anyagi támogatása érdekében is szertőlött kívánatos lett volna vidéki, illetve megyei központi hitelszövetkezetek alakulásának lehetővé tétele, azon aggodalmunkat azonban nem hallgathatjuk el, hogy az országos központi szövetkezet részére megszavazott általános határozatban a legközelebb jövőben elégtelen lesz az eszövetkezetek fejlődése megakad, ha törvényhozságunk a szükséges állami támogatás nagyobb mérvű fokozását előlőbb nem gondoskodik.

A közzégi szövetkezetek ugyanis csak az esetben fognak a kívánatos mérvben szaporodni és az alapításukhoz fizető erővel csak akkor fog megvalósulni, ha egyrészt elég pénzzel rendelkeznek hitellepek tagjainak nagy kamatu adósságaik konvertálására oleső kölcsönt engedélyezni, másrészt elégséges hitellek részesítelik azokat, kik hitellepeknek állnak, eddig csak fajútok titkos úrsorostól kapnak pénzt.

Ha a közzégi szövetkezetek erre képesek nem lesznek, akkor csak szóróanyagon fognak olyanok alakulni, sőt attól lehet tartani, hogy a fenálló szövetkezetek részvételtségé megállás átalakulni, mert az által viszteszámtalási állapotba esnek a közzégi szövetkezetek.

Ettől annak inkább félünk, mert — sajnos, de igaz — közzpönti szövetkezetek alapítására kevés hajlammal bír, birtokos osztályunk tagjai pedig szövetkezetek alapítása és igazgatásának elvállalásaitól idegenkednek.

És előadottak alapján első sorban arra kérjük Nagyméltóságod, miszerint a gazdasági és ipari szövetkezetek *kielégítő anyagi támogatásáról* gondoskodni, másodszorban odahatni kegyeskedjék, hogy az országos központi szövetkezetek bank által felállítandó vidéki képviselőiségek oly módon szervezzenek, hogy azok a helyenként elégtelenségűen működő vidéki önkormányzati szövetkezetek, vagy a törvényhatóságokban levő erlyen és anyagi tökélet gyűjtésére alkalmasak legyenek.

Nagy súlyt fektetünk előterjesztett kérelmünk teljesítésére, mert a közzégi szövetke-

zeteknek kellő módon való segítése és pedig minél gyorsabb segítése által egy néposztályunk elviselhetőt tétének azon terhek, melyek súlyos alatt roskadozik, a kommissziusok gazdasági elvek befogadására fogékonyabb tétet.

E cél előmozdítására mellett számba sem jöhet az állami segély emelésével járó áldozat és pedig annak kevésbé, mert a lábrálított gazdák adóközpösségének emeléséből származó haszon bizonyára kiegyenlül az esetleges veszteséggel.

III. Harmadoszorban ugyan, de mint egy előző fejeletben ismertetett azt, hogy az főbajunk az, hogy a földtulajdon és a földművelés *szűkterhek, melyek a földbirtokos által viselendők, immár elodáthatlanul lesznek a földadó leszállítás, mert minél tovább fog az még elhúzódni, annál több lesz a tönk szelően élő birtokosok száma, annál jobban súlyos földjének értéke.*

A földadó leszállítását már mezőgazdasági viszonyainknak, a földadókataszter megállapítása ideje óta bekövetkező nagymérvű átalakítás szükségessége telt, 1875. évi 30. anyagi nemcsak a gabonára estek több mint 30 százalékkal, hanem a termelési költségek is szaporodtak, ennek következtében évről-évre súlyosabbá vált a földbirtokosra kivetett terhek. Er eredményeinek, hogy több külföldi állam előbb védámokokkal iparkodott földbirtokosai helyzetén javítani, majd a földadó leszállítást hátrátolta el.

Hazánkban a jelzett kedvezőtlen viszonyok földesgazdákat sokak érdekeltségben érintették, mint a bárhol egyebütt, mert a termelési eredmények fokozására szükséges tökélet nem rendelkezünk, gazdaságaink tulajonyra kevés kiterjes és gazdánk rendszerint csak földműveléses foglalkoznak.

Egy katasztrális hold megmivelési költségének, annak következtében évről-évre súlyosabbá vált a földbirtokosra kivetett terhek. Er eredményeinek, hogy több külföldi állam előbb védámokokkal iparkodott földbirtokosai helyzetén javítani, majd a földadó leszállítást hátrátolta el.

Ilyen körülmények között csak a jövőben való reménykedés bír bennünket arra, hogy a földadókataszter megállapítását, mely általán megadótatásuk elveivel össze nem egyeztethető megadótatás miatt fel nem szolátunk.

Az utóbbi években azonban minődjában meggyőződünk a földadó nagyságának elviselhetetlen, a birtokos adófizelői képességét megmátandó voltáról és azért tisztelteltjesen bír, de hátrázottan kérjük Nagyméltóságod, hogy az adóreform melőbbi előterjesztését hathatósan sürgesse, és annak tárgyalása során a földadó kulcsának érezhető leszállítását kieszakoztja. A földadó mostani magasságában nyilvánvalóan igazságtalan és az egyenlő társadalmi elvnek meg nem felel, mert a földbirtokosok a földadó sokát nagyobb, egy helyes adópolitika által nem igazolható számlálék van megterhelve, mint más adóalapot.

És a nagyobb megadótatás mellett annál jobban éri a földbirtokos, surlyt más közterhelés, meg nem mentes kérelmünk megállapítását, mert az adó, melyek a tőkét, a keresetet nem érintik.

A földadó leszállításán kívül, az állami és társadalmi rendre veszélyes, a kommissziusok mozgalmak elhárítása érdekében kívánatos ismertetük fel az utadómínium, a párbér, a hadmentesség átj 3 also díjtelenek előírásának megmentes létszámának megállapítását, az ingó tőkének az öngnignél fokozottabb megadótatását, adóbehajtási rendszerünknek a mezőgazdák fizetőképessége idejének számbavehető megváltoztatását.

Jól tudjuk, hogy állami háztartásunk terhei általán létkék fejlesztésével növekednek és mégis szükséges kérelmünk megállapítását, mert mint említettük, a földadó terhelés elviselhetetlenné vált, az említett kisebb közterhek a szegényebb sorsuakra érezhetően nehezednek és mert bizunk abban, hogy a

pénzügyi kormányzatnak sikerülni fog az említett adók leszállításából, illetve megszüntetéséből származó jövedelmekhiányt más adóalopok megfelelőbb kihasználása által pótolni.

Fenti kéréimnek kapcsán nem mulasztotok el meggyezni, hogy a földadó általános reambulációjának célzavetv elrendelése igénytelen nézetünk szerint a földadó érezhető leszállításának megtáradására indokul fél nem az, hogy az ország, déli vidékeinek általános szociális helyzetének, a fennebb fele területének előnyére mindinkább fokozódó vízvédelmi költségekkel terheltessék.

IV. A földadó leszállításán kívül arra is kérjük Nagyméltóságod, hogy a *községi pótdó adók mérséklése is kívánati közzegyekéjé*, mert az állami közigazgatás által megszabottak mellett azok által az egyenlő közhatalossággal illúziózva vált és a magában véve már nagy földadók terhe nagymértben fokoztatik. A községi pótdókat ugyanis, melyek természetükön fogva helyesen csak a községek háztartásával kapcsolatos költségek fedezésére lennének kivethetőek, legújabbkor megközelítőleg, de gyakorlati határadják az állami adókat, mi annál súlyosabban nehezedik a földirtókra, mert emelkedése határolva nincs, mint fixadás számba nem vehető.

Vannak községek, melyekben a községi pótdó az állami adó 150%-ra is felhasználott.

A községi pótdókat tapasztalatunk szerint főleg azért váltják oly terhéssé, mert az állam szánt oly kiadás és költség viselésére terhelik a községeket, melyeket természetükön, céljuknál fogva az államnak kellene fedezni és így saját közzegyekéjé jótalanul a községeknek hárítja.

A magas földadó mellett hatványozottan érzett községi pótdókat nagyságának kell az ország zorreró jelenségét tulajdonítanunk, hogy valaha az ország Kálmánjainak tartott vármegyének területén folyton szaporodnak a kivándorlók és pedig megdöbbentő módon a szorgalmas, munkás földművelők sorában is.

A felhozott körülmények minden számításnál, adópolitikai érvelésnél meggyőzőbben bizonyítják, hogy a földirtokot terhelő adók súlyra elvisehethet, azok leszállítását az adófizetők adóképtességének megóvása sürögően követeli.

Kérjük tehát Nagyméltóságodt odahatni, miszerint a községi pótdókat szabályozás és mérséklése célzából az állami költségvetés terhére rovanó közzegyek viselése alól a községek felmentessenek és azon kiadások, melyekre községi pótdó kivethető, szigorúan meghatározassanak, továbbá, hogy az 1896: XXII. t. cz. 132. sz. törvényben foglalt szabályok a községekre is kiterjesztessék és pedig oly pótdáll, miszerint a községeknek jogukban áll jövedelmek szaporítása célzából a területükön létező adószedékek, örökösödések után merrőlök átrátási illetéket szedni.

Folytatólóg a községi pótdókat terhelők közzegyekéjé, az egyenlő kihasználás érdekében arra is kérjük Nagyméltóságodt, miszerint az 1896. évi XXII. t. cz. 130. szakasz 5-ik pontjának oly értelmi megváltoztatása végett a kellő lépéseket megenni megköszödjék, hogy az abban említettek kedvezményre csak havosak és a rendszeres gazdasági terv szerint keletkezőtök földirtok tartóinak igényét, a közzegyek közzegyekéjé csatló birtokosai pedig nem, mert nézetünk szerint igazságtalan dolog az, hogy a mezőgazdasági javak mivelhető önálló pusztai földirtok állami adóját után csak fele részben legyen a községi pótdó kivethető, a nem haszontermészeti nagy-

birtokokra pedig egészen, noha az illető birtokokos egyenlően részesednie a községi igazgatás haszaiban.

A havosok és erdei földököl álló önálló pusztákra nézve a szobánforog adókedvezményt fenntarthatónak véljük, mert azok az illető községektől rendszerint oly távol vannak, hogy birtokosai a község által fenntartott intézményeknek alig veszik hasznát.

Az ország egyes tulépedesettől vidékén észlelt szociális mozgalmak megszüntetésére, igazabban helyesebb irányításra érdekében kívánatosnak tartanánk továbbá azt, ha arra alkalmas földrészek a *telepítések az eddigénél nagyobb mértékben folytathatnának.*

Mint hogy azonban a telepítések tapasztalatunk szerint csak akkor járnak közzegyekéjé hasznossal, ha a dolog természetén szociális szempontok sorsra telepsnek a megélhetés, telepítés berendezése lehetővé tétetik azzal, hogy telepítés után legalább három évig minden váltás fizetése alól felmentetik és elég nagy birtokra telepítetik: ez ónál fogva a *telepítésekhez szülő törvény megváltoztatását sürögően tartjuk.*

Nagybörvű és helyesen eszközlő telepítésekkel elérhető lenne az, hogy a tulépedesettől községekből fölös számban jelentkezőnek telepedésre olyanok is, kik némivel vagyonnal bírnak és ez okból az idegen helyen való telepedésére alkalmasabbak, mert közzegyekéjé válhatnak meg kik birtokuktól a reményben, hogy munkájukkal, szorgalmukkal többet szerezhetnek.

Az ily némi vagyonnal bírók eltávozása is javitana az illető község gazdasági viszonyait, mert apszánna a munkát keresők száma.

És itt nem habozunk annak kifejezését adni, hogy a telepítésekkel elérhető társadalmi és közzegyekéjé előnyökön kívül állampolitikai érdekek is előmozdíthatók lennének ha újonnan telepített községek telepítések az Alföld és Erdély magyarságának összekötése szellemi tartással.

A fennebb említett mozgalmakra való tekintettel szükségessnek tartjuk továbbá azt, hogy mezőgazdasági foglalkozó népünk előnyére *újabb kereseti források nyitassanak*, vagyis az a téli hónapokon át is lehetőleg állandó kereset találjon.

Ez egyszerű mezőgazdasági rendszerünk

helterjesítésbe való tétővel, másrészt iparunk és különösen háziparunknak az eddigénél fokozottabb mértékben való fejlesztésére érhető el.

Birtokosaink tulépedő része azonban mindaddig, míg jelenlegi kedvezőtlen gazdasági helyzete jobbra nem fordul, földjei heterjesítésre képtelen azért itt is állunk kell arra, hogy a földirtokosra nehezető terhek könnyítése a munkásszóló előnyére is szolgálja.

Az ipar fejlesztése tekintetében kívánatosnak tartanánk, ha a *mezőgazdasági nyeresémmények földtulóadásra épült gyárak, gazdasági szeszdégek a lehet legnagyobb kedvezményre részesítelőknek*, a házi ipar meghonosítása pedig az állam által hozott áldozatokkal is elősegítelők.

VI. Folytatólóg arra kérjük Nagyméltóságodt, hogy a *mezőgazdasági terménytelészek melőttől reformját határolva szorgalmatossági kereskedőkre a lehet legnagyobb kedvezményre részesítelőknek*, melyek abból reánk származnak.

Egyike az a legelőtök birtokosok, mely az államkormányok által közös érdek szerint a mezőgazdaság, gabonakereskedelem és azzal összefüggő ipari érdekek melőttől melőttől reformját határolva szorgalmatossági kereskedőkre a lehet legnagyobb kedvezményre részesítelőknek, melyek abból reánk származnak.

Egyike az a legelőtök birtokosok, mely az államkormányok által közös érdek szerint a mezőgazdaság, gabonakereskedelem és azzal összefüggő ipari érdekek melőttől melőttől reformját határolva szorgalmatossági kereskedőkre a lehet legnagyobb kedvezményre részesítelőknek, melyek abból reánk származnak.

Egyike az a legelőtök birtokosok, mely az államkormányok által közös érdek szerint a mezőgazdaság, gabonakereskedelem és azzal összefüggő ipari érdekek melőttől melőttől reformját határolva szorgalmatossági kereskedőkre a lehet legnagyobb kedvezményre részesítelőknek, melyek abból reánk származnak.

Egyike az a legelőtök birtokosok, mely az államkormányok által közös érdek szerint a mezőgazdaság, gabonakereskedelem és azzal összefüggő ipari érdekek melőttől melőttől reformját határolva szorgalmatossági kereskedőkre a lehet legnagyobb kedvezményre részesítelőknek, melyek abból reánk származnak.

Egyike az a legelőtök birtokosok, mely az államkormányok által közös érdek szerint a mezőgazdaság, gabonakereskedelem és azzal összefüggő ipari érdekek melőttől melőttől reformját határolva szorgalmatossági kereskedőkre a lehet legnagyobb kedvezményre részesítelőknek, melyek abból reánk származnak.

játek és ebben rejlik a közzegyekéjé annyira káros hatása, mely az ugynevezett fedezeti vásárlások által nem háríthatik el.

Tartózkodván a pályas-buzavál üzleti üzérkedésnek közzegyekéjé káros hatását bővebben kimutatni, arra kérjük Nagyméltóságodt, hogy a blankó határidőüzlet ellátására hatni kegyeskedjék.

Reformáltassék a gabona határidőüzlet oly módon, hogy csak azon községek legyenek érvényesek, melyek késsé gabonával való rendelkezésre alkalmatlanok és melyeknek ily minőségű közzegyekéjé módon bebiztosított.

A gabonakereskedés természetes fejlődésének biztosítása érdekében kívánatos lenne továbbá az is, hogy *közraktárak, szövetkezetek nagtrának szaporításával* a mezőgazdaság azon helyzetbe hozassanak, terményeiket mindaddig megtartani, míg azok arra a kereslet és kínálati aránya alapján még nem alakult.

Csak ez esetben befolyásolható a mezőgazdaság terményei árának saját előnyére való alakulását.

A gabona-határidőüzlet szabályozása a gabonakereskedelem javára is szolgálja, mely a szobánforog földesúri gyakorlatba bevezetése és elterjedése által a földesúri tulajdonosok pedíg nemcsak a vidéken, hanem a fővárosban is.

A legnyobvó előny származna pedig a kisgazdákat, mert a reájuk nézve még normális időkben is *hátrányos gabonaelvadásások megszüntetése*, vagy egészességgel alapokon fejlődnek.

Hogy ezek t. i. a gabonaelvadásások mely káros földművelő népként, az különösen az elmutt év folyamában tñnt ki, midőn rövid idő alatt az aratás elől megrett gabona arra több forinttal szökött fel és ennek következtében egyre az eladott gabona árát megközelítő árálönbözöket tartoztak kiegyenlíteni.

Vármegyénk területén száz és száz család vagyonli helyzete rendilt meg a szobánforog gabonaelvadásások következtében és épp ez ónál fogva kívánatosnak tartanánk, ha addig is, míg a községi hitel-, fogyasztási és értekesítési szövetkezetek a gabonaelvadásásokkal, illetve előmozdíthatók lennének, hogy azok, többiek a földirtok és kereskedelem érdekeit egyenlően kielégítő módon szabályozhatnánk, illetve korlátozhatnánk.

Ezzel kapcsolatban fel kell említenünk azt is, hogy tudomásunk szerint némely helyen a gabonaelvadásásokkal foglalkozó falusi üzérkek a gabonáját naplód parasztlól bizonyos munkák teljesítésénél, eladásának ledolgozását követeltek. Ez világos uszóra lévén, tiszteljesen kérjük Nagyméltóságodt, miszerint annak elozetes elhárítását, illetve utólagos megbüntetésétől megfelelő módon gondoskodni méltóztassék.

VII. A II. pont által kifejtettek kapcsán nem hallgathatuk el azon nézetünket sem, hogy a szövetkezetek által lehet legjobban és leghatékabban ellenulmányozni az agrárszociálizmusnak a jelen társadalmi renddel, a magántulajdon fogalmával össze nem egyeztethető törekvésit és pedig egyszerű azon óból, mert a takarékoság kölcsönös segély és felelősség erőlkési alapján szervezett szövetkezetek tagjai által és társaságok tagjai által kiközösítve nem nyerhető, másrészt, mert azok segélyével lehet legterjedtebben a komunisták ismételt sőtjatermekkel ellensúlyozására kiadott sőtjatermeket a nép között terjeszteni.

Nézetünk szerint ugyanis erre a gazdasági eszleletekkel felhasználás nem lehet, mert a nép részben rétegevel összekötöttségben nem állanak.

A szövetkezetek ellenben igenis alkalmasak lennének az említett sőtjatermeket terjesztésére, mert a néphöl keletkeznek, és ha egy-egy község összes lakosságát nem is karólják fel, tagjai azoknál folytonos érintkezésben vannak.

Epp azért kérjük Nagyságodat, miszerint lehetővé tenni kégyeskedjék azt, hogy az ország egyes vidékein alkalmi és jövőben előrelátólag alkalmi nagyobb hitelszövetkezetek állami támogatás mellett népies nyelven irt s időközönként megjelöljék szaklelküességük kiadásával és az egyes hitelszövetkezetek tagjainak leendő tisztosítása által a földterület felnevezés utjások igazgatását elenyelnyohassák.

Is emellett sajnosértékes hatáskán fenjeltzett módon való elenyelnyohására annál nagyobb szult feltétlenül, mert a mindennapi tapasztalat arra gyöz meg, hogy a fennálló társadalmi rendet veszélyeztető igaztó kommunizmus nagy termetek, és telt kormányzatok megsekkasztása népközi terjesztésének, és így a saját után való igaztósákok célzatravezetés, az igaztó czikkik kinyomását gyöz kivételre intézkedésekkel lehetne csak elfojtatni.

VIII. Folytatoljék tiszteletteljesen kérjük Nagyméltóságodat arra, hogy a *celedőirányítási törvény* telt módosítására vonatkozó törvényjavaslás *malébbi előterjesztésével*, mert a mezőgazdasági eszközök lakhatási és gazdasági viszonyainak szabályozása is kihátna a munkaszorgalmak csillapítására. Ugyanezen szempontból kívánatosnak tartanánk, ha a mezei munkások a *báloset, bétegyés és akkor folyóiban* bétei munkaképzettségüestre bérleteltátnának, hogy elismerjük, hogy a kértnek a mezei munkások a mezei munkások nagy száma, folytonos változása, a mezei munka ideiglenes természeté mellett nem kis nehézséggel jár és a munkások megterhelhetése nélkül egyedül a munkaadók terhére nem oldható.

Kivánatosnak tartanánk továbbá azt is, hogy a gyárpar állal veszélyeztetett kispár fenntartása, fejlesztése céljából az erdelekek által kérelmezett intézkedések, melébb megteressenek, mert a kispár hanyatlása is fokozta gazdasági bajainkat és a földosztást hangoztató munkások nem kis részét a tönkmenten iparosok képezik.

Népközi munkaszóztalya sorának javítása, illetőleg mezőgazdasági adóparjának fejlesztése céljából szükségesnek tartanánk továbbá azt, hogy a népisoktatás a mezei és kert gazdaság elemeinek ismeretére, a kéziipar, gyékény-, szalmafontás és más, földművelőink által a mezei munkák szüntelése közben üzhető mesterségek elsajátítására nagyobb gond fordítanék, a pusztai és földművesiskolák az eddiginél nagyobb mérvés tapasztaltassanak, oly helyeken, ahol új szőlőket ültetnek, szőlőszeti tanfolyamok tartassanak, mert egyes vidéki központokon tartott tanfolyamok által a kifizetői cselelég elé nem érhető, végre egyes kiserő birtokoknak mintagazdaságok berendezésére, fenntartására más nyújtassák, mindezen főleg a saját szemmel látott tények hatnak oktatólag.

IX. Középköpi gazdasági jólétének emelése, keresépképességének biztosítása érdekében kívánatos lenne továbbá a *telekényi betétek szerkesztéséről* szóló 1886. évi XXXIX. telt végrehajtásnak győzöttel kérésztőlvetéle, mert a részletekben feltüntetett nem képes megmivoli, hanem a hiteltelű is, miután adósának fizetési képességét fokozza.

Népköpi keresépképességének biztosítása érdekében idős lenne végre az az az 1871. LX. telt. 50. szakaszában foglaltak azizemlékeltetésének, hogy magánkövetelések cizemlék megfizetésével foglalkozó végrehajtási szentvedések gazdasági miveltéséhez szükséges új állami gazdasági felszerelésre és eszközökre sz foglalkotni le.

Ennek javaslataira az indit bennünket, hogy tapasztalat szerint az emelített újó értekek bírói árterések alkalmával oly potom áron adnának el, hogy a befolyó vételárlból alig fedeztetnek a felmerülő költségek és azoknak eladása következtében nem csak az adós személyt kárt, mert gazdasági nem képes megmivoli, hanem a hiteltelű is, miután adósának fizetési képességét fokozza.

X. Folytatoljék sércemeskéllet kell panasznunk azon eljárásról, mely szerint a *m. kir. államvasutakon szállított román gabonának, a hazánkban s nevezetesen a vidékünkön termelt gabona hátrányára szállítási kedvezmény nyujtatik*, mert az által éreztelt hátrányunkra annak versenyezkéssége növeltek.

Epp ezért tiszteletteljesen kérjük Nagyméltóságodat, hogy a panasznunk tárgyú megszüntetésére befolyj gyegyeskedjék. Az elősoroltakon kívül még sok oly kérdés van, melynek melébbi megoldása az annyi bajjal és telerrel küzdő gazdák sorában előrelátólag javítása, tartózkodunk azonban azok felmentéséről, mert szem előtt tartott felelőnk keretét túllépének és mert tudjuk, hogy Nagyméltóságod és kormányunk minden egyes tagja gazdasági válságunk fejlődését figyelemmel kísérite és a teendőket kormányzati programjába felveite.

Befejezőleg nem mulasztjuk el hangsúlyozni, hogy tisztában vagyunk azszal, miszerint az általunk előadottak és kérelmeztek megvalósítása milliókát növelné általán háztartásunk terheit, és hogy a földbirtok túlterheltségének megszüntetése más adótergek terheinek emelésével, illetve új adólapok megteremtésével lesz csak lehetséges, és mégis szívesen ráterjednünk kell azokhoz, mert ha bajaink segíté nem lesz, úgy idővel lezorszalmasabb gazdánk lába által is megmozdó a föld, elpusztó a középbiirtok, el a kisbirtok és csak uradalmaink lesznek képesek tengődő életet élni.

Ennek elhárítása nem lehet osztályérvé, mert következményeiben az egész nemzet megövez.

Epp azért bizunk abban, hogy törvényhozássunk, mely általunk nyaghatalmi állásának fenntartása érdekében anyni áldozatot hozott és újabb meg újabb áldozatokra kész, nem fogja megtagadni azon arányig eskélyi és produktív befektetések felhasználandó összerkeget, melyek a mezőgazdasági válság megszüntetésére szükségesek, nem fogja pedig megtagadni még akkor sem, ha általán háztartásunk egyensúlyának fenntartása érdekében a hadügyi kiadások csökktentése, nem kelően jövedelmétől állami beruházások mellözése előadhatóvánná fog válni.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

Keresztelész nyugati és magyar fajta közt.

A *„Közlelek”* folyó évi 38. (988.) számban „Állattenyésztés” rovataban fenti cizem megjelöltek cizkhek én is batorodok röviden hozzászólást tenni.

„Szándékomban magyar gyulata ez: mirtaka vagy borzeres bikák használini. Kérdem melyik volna a megválasztandó faj, ha tenyészéti cézölöm jó jármos ökröt nevelni, melyek hizlalási cézölök is jól alkalmasak.” az, hogy olyan fajta (és nem faj) nyugati marhát meg nem ösernik, melynek a mi magyar marhánkkal való kereszteléséből évtizedekre kibátoljék, több ivadékon keresztül tenyészte, oly megállapott fajta állitathaték elő, amely jelenlegi magyar marhánkkal bármily hasonlól, vagy azok öszeségére nézve kilánna a versenyt.

Az utóbbi évtizedekben a mindehezebb való gazdasági és állattenyésztési viszonyok beálltával, midőn a létező való huzdelemben a legtöbb tenyészítő arra ösztönözéte, hogy kísérlete meg lehetőleg olyan fajta marhát előállitani, melyben a jó ivadékok gyors növekedés, hizékonyág és a jó tejelő

képesség egyaránt meglegyen: a legtöbbnek úgy ökoskodtek, hogy ezt igen könnyen elérhetik az által, ha az ivadékok tekintetében páratlan és világhírű magyar marhát a gyorsabb fejlődésű, hizékonyabb és jobban tejtő nyugati marhák egy vagy más fajtájával keresztelék. Nem fontolja meg azt, hogy mily nagy előlétségek, ellentét annak egyes marhafajták, épp úgy, mint főként köztük, melyek a pusztá keresztelés által nem simitohaték el s nem egyeztetohék észre akként, amint ezt sokan gondolják és szeretnék, t. i. hogy a kecske is jó láljék, a kizpósta is megmaradjon.

Igy állottak elő az országban szanaszét mindunalan látható szíre, alaktra és tulajdonságokra nézve is egymástól annyira különböző, mondhatni keres szülöttek, melyek sem ivadónasra, sem teljesésre, sem hizalásra nem valók s melyeknek száma hazánkban, nem más az erdeji részekben — már igen.

Tizenkétlen év óta foglalkozom állattenyésztéssel, melynek a kenyékereset mellett a passzió is vezérelt és vezérel s megvallo, egészen kezdő tenyészítő koromban én is foglalkoztam a ker. 41.226 ek. 0. földalattal; de az elmúlt kombinációk által nem hagytam magam elragadtatni, hanem sokat olvasgattam, és sokat utaztam szanaszét az országban, vizsgálgattam és kutattam a különböző keresztelések eredményeit; kérdésköttem, fagattam az experimentálók kisebb és nagyobb tenyészítőket egyes egyredek használatáról, szárazságról és egyéb körülményekről megjelöltek és saját szemekkel győződtem meg ezen általánok ivadékok, tejtől és hizékonyaságáról s azt tapasztaltam, hogy azok az első generációkban, legalább egyik vagy másik tulajdonságot illetőleg megjárják de a későbbiekben tökéletesen semmiké. Megmaradnak ugyan a jó ivadékok, de hányk mellett s igyekeztem azt, áldozatot sem kímélve, a legkiválóbb tisztavérű szentetűből vásárolt bikák alkalmazása, ökszerű jó, de nem túlságos bő takarmányozás, figyelmes gondozás, nevelés s a kevésbé sikerült és eméllőfajta kitűzött cézölomk bevezetésével egyaránt a fokozott szigorú kizeljeztetés által az eddigézzel s ezzel jóval ivadékoképesség lehető megóvása mellett, odahatni, hogy tiszta magyar-erdeji fajta tenyészetem gyorsabban fejlődjék és hizékonyabb legyen.

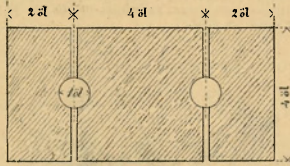
Ha egy ezen cézölom megnyire közzéletem meg, annak megjelöltek másokra bízom. Itt csak midőn F. urnak azon ószinte, jóakaratu tanácsát adom, hogy ne kezdjen kezézkizatót s végeredményében magát mindig megbosszuló keresztelésekhez, hanem maradjon a magyar fajta tiszta tenyészítésénél! annyit említek, hogy tiszta magyar-erdeji fajta tenyészítését 50 év szentetű óta megállitott bemutatott kollekciókban, mely a milleniumi nagy érremmel telt kitüntéve, egy 6 éves tenyészitika tenyészőkondíciójában 917 kgt, egy 6 éves borjót bízott 615 kgt, egy 5 éves borjót bízott 610 kgt. és egy tejtől 5 éven át 4 hónapos szopó borjót volt, borjúnélkül egymagát 58 kgt. szentetű nyert.

50 évnek a kizeljeztetését Bethlen András volt földművelésügyi miniszter, Pirkner János állattenyésztési főfelügyelő ur, Somogyi Ábel hószalvái birtokos s többek jelenlétében eszöztöltöttek. Megjegyzendő, hogy ezen állitók az ország legkelemből részéről Udvarhely-től megközelítő 700 kilométerre felült tizem elöztömeg, mely a takarmány, szentetű szentetű ivadékok közö jutottak, minél következtében sulyukból vesztettek. Valamint az is tekintete veendő, hogy e teneken állitandó igaztatók s végzik a gazdasági munkáikat, mint ökrök soha sem tartottam s most sem tartok.

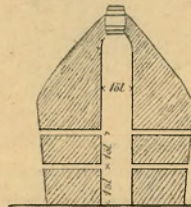
Én példát is arra mutató, hogy ha kérdéstevő urunk főtervekre olyan marhát tenyész-

teni, melyből jó jármos ökröket nevelhetni s melyek hízalás előttelára is jól alkalmasak, akkor tartsa föl magyar fajta tenyésztését tiszta vérben, feltéve, hogy az még eddig tiszta véru s olyan tenyészegyekből áll, melyeket egy a hízékonyság és gyorsabb fejlődés elérésére öntudatosan dolgozó tenyésztésben tekintettel s jó igazvonó képességre is, alapul aggodalom nélkül el lehet fogadni.

Ez esetben igazvonók a családinak legmegfelelőbb nagy testű s hízékonyság tiszta magyar fajtatenyészetekből bikáit beszerezni. Gondoskodjék arról, hogy borjai zsenge korukban az elégséges jó minőségű tejet megkapják, mit azzal érhet el, ha teheneit már a vemhesség kezdetétől fogva annyi és oly minőségű takarmányban részesíti, mely annyi tápanyagot tartalmaz, amennyi nemcsak saját jó kondíciójukra, hanem egy erőteljes borjú kifejlésére is szükséges. Midőn pedig legelőn tartatnak a tehének, a legelő legyen jó minőségű s oly terjedelmű, hogy azon a tehének ne csak lézengjenek s tengessék egyik napról a másikra ötletüket, hanem magukat és borjaitk kellőképpen táplálhassák is.

70. ábra Zabolókőny kazal alaprajza

71. ábra Zabolókőny kazal oldalnézete a függőcső háttal és vízcsatlakozás csatornákkal.

Továbbá az elválasztás után is ügyelni kell arra, hogy borjai tágas, jól almozott, jó levegővel s kifutóval ellátott istállóban helyeztessenek el, még pedig szabadon és nem leköve, ami igen fontos nemcsak jó fejlődésükre, hanem edzetségükre s jövőbeni jó igazvonó képességükre, mert csak az olyan borjuból válik jó és kitartó jármos ökrök, amennyi születésétől fogva kellő mozgásban részesül.

Emellett gondoskodnia kell, hogy borjai legalább az első évben s különösen az első télen jó minőségű s kellő proteint, meszet és foszfort tartalmazó takarmányt kapjanak, mert az első évben nő az állat tömegét, mindenem annyi, mint a többi éveken együtt, egész a teljes kifejlődéséig. Emellett ezen időszakra a gyomor is még győztes és kicsi s ezért kis teriműjű és tápus takarmányt kell nyújtania, ha azt akarja, hogy állatai kellőképpen fejlődjenek s későbbi korukban is jó takarmányértékűek legyenek.

Ezzel szemben igen nagy hiba az, ahol a választott borjúk kizárólag csakis durva s

igen gyakran eső által is kilugozott széna és szálmal tartatnak. Még győngye szerezteük és kis gyomruk miatt nem képesek annyit felvenni ezen takarmányokból, amennyi erőteljes fejlődésükhez szükséges, a test és végtagok tehát fejlődésükben elmaradnak s az egész állatnál csak a tulsok szálas és kevés tápértékkel bíró takarmány által természetellenesen kitágított, lecsingló has dominál, az egész állatnak pók-szerű kitágított kölszónyve. Az így tartott borjúk — eltekintve attól, hogy a nagy has a győngye hátterinczet is lehuzza s ennek következtében gyomrot, hajlított, ugynevezett nyergeshátúak lesznek — éppen úgy nem fejlődhetnek jó és kitartó jármos ökrök, sem takarmányt jól értékesítő hízó marhák, aminthogy az elvárszótól nagyhasan megcsúszó malczból sohasem lesz jó hízó disznó.

Ha pedig még arra is kiterjed figyelmek, hogy borjai mindig friss és tiszta ivóvizet kapjanak s legalább egyszer hetenkint annyi söt nyalhasannak, amennyit ösztönük diktál s az itt dióhéjban foglaltakat következetesen éveken keresztül betartja, megvagyok józónórá — mert sok évi tapasztalat után beszélék — hogy

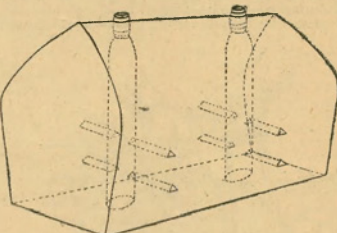
Örvendetes, hogy fehérvánsunk: vajha e fontos tárgyhoz többben is hozzászámlának, nem maradt a pusztában hálító szava. Kérünk még további gyakorlati adatokat, mert melyrehat közérdek a keresztesek dolgában végre minél világosabban látnunk. *Rovatvezet.*

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

A kigyuladással fenyegető takarmánykazlak lehitése.

Minden gazda teljes örövével arra igyekszik, hogy lekasztó takarmányát minél hamarabb a szűrős kertben fedél alatt vagy kazalban lássa s éppen e nagy igykezet következtében elégszer megcsik — pláne, ha a kedvetlen időjárás is erre készíti — hogy behorított és kazalba rakott takarmánya még nem érte el a száradásnak azt a fokát, amit elérnie kellett volna s néhány nap múlva fanyar arczot

72. ábra Zabolókőny kazal keresztmetszete a függőcső háttal és vízcsatlakozás csatornákkal.

73. ábra Kazalba helyezett csatorna képe.

magyar fajta marhája nemcsak jó igazvonó és jó hízó, hanem ezen jó tulajdonságai folytán, mint tenyészállat is igen kerestél less s a szép árak buszásan fogják fáradozásait jutalmazni. Természetesen mindezeknek követése és betartása csak azon esetben lesz végeredményben célravezető és így hasznólató, ha a kérdéstől urnak jelenlegi magyar fajta tenyészete tiszta véru s olyan egyedekből áll, melyek alkutuknál fogva, némi selejtezés mellett, tenyészésre érdemesek. Ezt azért említem, mert — fájdalom — több olyan tenyészetet ösmerek, melyeknek egyedei a hosszú idő óta üzből rendszertelen tenyészés, az apa- és anyaállatok keltő meg nem választása, s növényes állatoknak minden kritikán alul való rossz tartása következtében, ma már oly vésznek, sátnyák, hogy ily tenyésző — szerény nézetem szerint — okosabban cselekszik, ha azokon pillanatnyi kárral is tul ád s helyettük habár kisebb, de korrektebb olyan anyagot szerzi, mely a keresés és tenyészítés mellett a kitűzött célhoz és sikerre vezet.

Sperker Ferenc.

vágra konstánthi kénytelen, hogy kora hajnalban vagy his estehen füstöl s kaza. Leggyakrabban megcsik ez a zabos-büköny- és löherekazalakkal, mely takarmányok vastag, nedvűs szála a gyűjtés után bogrányban, vagy petrenczében künn a táblán kell, hogy még egy utószáradáson, érésen menjen keresztül.

Nem esoda, ha fanyar arczot vág a meglehető kazalhoz az ember, mert bizony ez kellemetlen állapot, s ha nem sikerül módosítani a lehitésre — talán éppen a kazal átrakása által — ugy két eset áll elő: vagy akaratalanul barna szénát kapunk, de ez csak előny, tehát kedvező eset; vagy pedig kigyulad a kazal, s oda a takarmány, ez meg aztán igen nagy kár.

En azonban egy vélekedem, hogy jobb a barna szénát — ha erre szükség van — készakarva készíteni, amikor megadva ehez a szükséges keltekek nyugodtan várjuk be az erjedési folyamat befejeződését, legfeljebb arra ügyelve, hogy ez normálisan folyjon le; a kivánságunk ellenére melegező kazal pedig — amint ezek melegségi foka a végős halatát

hardható s másrészt, mert a kötözés is gyorsabban megy vele.

Ami pedig a beszerzési költséget illeti, igaz, hogy az több, mint a hazaiaké, úgy, de viszont több a nyersanyag is, vagy, hogyha tekintetbe vesszük tartósságát s a gyorsabb s ezáltal olcsóbb munkát, az ér előnyösebb, mint a szakmókötélénél.

E kévekötelek kaphatók Bellán Mátyásnál, Bács-Cseben, 1000 dróbnként 7 forint.

íj. Szponz. Pál.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Németország. A német „Landwirthschafts-rath“ véleménye a magas gabonárakról. A német gazdasági tanács memorandumot intézett a kormányhoz, melyből kivonatossal átvesszük a következőket:

A mezőgazdasági termékek áremelkedését a német gazdák ugyan örömmel üdvözik, de az érdekeiken ejtett mély sebek csak akkor gyógyulhatnak, ha ezek az árak tartósak is maradnak. A gazdának csak oly árak konvegniálnak, melyek mellett meg lehet keresni a földet is, rákatt, mert jól tudja, hogy a rendkívüli árak mellett csak a közvetítő azok, kik zsebeit megrakják, de tudják azt is, hogy az árak aminőt gyorsan felszöktek, épp oly hamar le is szállnak. A magas terményárak mellett lám ott van „Fenyésgyök mánakidősi“ baja, a növénytermelésnél ott van a czukoripára termelés kétes helyzete, mely komoly gondokkal halmozza el a gazdát.

A jövődelmező állattenyésztés örökös ellensége a sok mindenfélre járóny ott leselkedő a gazda háza megett.

Hogy a mezőgazdaságot állandán legyen segítve, első sorban az, hogy éppen ugy, mint az ipar-és kereskedelem, szűk közegezzék „politikájának láttassék el.“ Ezt illetés helyen már nagyon réggen helyezett kiáltásba a „közel jövőben“, fájdalom: még máig keresztelivé nem volt.

Angolország. Állami prémium a gabona-termelés fokozására. Amiben befolyásos emberek társulata létesült, melyek azt a célt tűzte maga elé, hogy közreműködést mentől több állami elvétel s gabonárakár építésénél, hogy haboru, avagy mezőgazdasági válság esetén, a gabona inszures árának elejét vegyék. Ugyanezen társulat tanácsos és utáigazításai szolgál mindazon kérdésekben, melyek az országnak „kenyé“ ügyét illetik.

A társulat egyik utóbbi ülésén E. W. Smith, az európai híru nemzetszagsza bebizonyította, hogy az utóbbi évek gyarló gabona árát egyedül a határidő üzetek okozták.

Állításának igazolására felhozza, miszerint az 1896-ik évi a Liverpooli borszen történt kölcsönök eskis 3¹/₂ o/át szállították tényleg. Azon óhajának adott kifejezést, hogy minden angolnak kötelessége arra törekedni, hogy egy a bőrze, mint a határidőüzetek szüntetéséek, hogy Németországban tettek; mert a gabonakereslet a mozdulat arra határozottan megakart, hogy az eddig-nél hatalmasabb stock gabonákráktározatásának be.

Whitehorn, egyik tekintélyes terménykereskedő s molnár azon nézetének ad kifejezést, hogy az állami elvételről intézménye ha kifejező, önkre tessék a kereskedelmét. Ablyett inkább a gabona-termelés fokozására serkenték az angol gazdákat, még pedig állami prémiumok kiosztásával. Ezekkel a prémiumokkal az állam a termelőnek egy quarter gabona*) árt 30 shillingben**) biztosítaná, az azért történne, hogy a talaj mivéleését jövődelmező foglalkozással emeljék. Ily módon eljárvá vagy 4 millió acre-t lehetne gabona-

termelési célzra fordítani, mely nem kevesebb, mint 16 millió millió quarter gabonát produkálna éventékn.

Hogy ezt a javaslatot ily országnak tették, az ipar-és kereskedelem Foglalkozó Angolország, hol a mezőgazdaság még többet szenvedett, mint bárhol másutt, ez azt bizonyítja, hogy a gabona-termelés volt s marad is a mezőgazdaságnak szolid alapja. Mert éppen ezen mivélesi ág csökkenését volt legfőbb oka az angol mezőgazdaság gyors hanyatlának.

Ausztrália. Juhktenyésztés helyett gabona-termelés. A „Deutsche Landwirtschaftliche Presse“ sydney-i tudósítója érdekes dolgokat ír az ausztráliai mezőgazdasági viszonyokról.

Az 1890-ik év óta a világ összes gazdaságát sújtó válságok az ausztráliai gyarmatokkal sem kímélték, meg. A juhások strájkját követte a futásoké s a juhások, mi a mezőgazdaságnak nemherhetetlen kárát idézte elő. A nyírást nem lehetett idejében végezni. Akinél volt mit szállítania, erre bajába került, míg árúját a távoli kikötők hajóira adhatta, hogy rendeltetésre helyre jusson terméke. Így a gyarvji piacra kerülése vagy 6 hónapnál lón késleltette, mi olyan világágésben, mint Ausztrália, hol nem kevesebb, mint 2 millió bálna forgalomba — 500—825 millió font sterling*) értékben — nem csekély pénzbeli zavart idézett elő.

A strájk következtében a munkások ezrelék maradtak foglalkozás nélkül, úgy megélésükben — az államhoz fordultak kényér s segítségért. A kormány segítőndő az inségeseket; elhatározta, hogy azon területek nagyobb részét, mely azelőtt a juhok legelője gyantást szolgált, ezúttan mezőgazdasági mivélesi alá vételi. A régi törvényhozást, mely főleg a hatalmas gazdaságok (nagybirtokok) kedvelte; alakítás módosította s ennek köszönhető, hogy nagyszámú mezőgazdaságok keletkeztek — a legelő birka helyett nykéntelen adni az ekevasnak.

A mezőgazdasággal párhuzamosan képződtek ily iparágak, melyek amannak termékeit feloldogták, melyek képesek a vidékekre teljesítenek; alakultak, melyek a vajai egyenesen London piacára szállítják. Másutt meg gazdag társulatok alakultak, melyek a czukoripára feloldogásra építenek gyárakat. Viktoriában s Új-Gallában a czukoripatermelés a lehető legelőgőbb eredményekdt adta a termelés s mennyiség dolgában, miután a mellelt rőpa a polárműtérben 16%-ot mutat. A szőlő és a gyümölcsstermelés szintén szép haladást tett az utóbbi években. Igaz, hogy az ausztráliai borok nem valami kitűnő minőségűek, nem is ajánlhatják magokat az inyencek előtt, dehat London piacán azért mégis előnyösebbek. De a határüzetek a világ gazdái Ausztrália részéről a legelőkehen vannak érdekelve, az a gabona-termelési tere, melyet oda át még hatalmas kiterjedésű termékeny területen még inkább fokozzák s annak terméke kivíva magának a világ piacán már eddig is az őt megillető helyet.

Hogy mit értesen arányban m Ausztráliában gabona-termelés alá volt fordítélet, bizonyítja a sydney-i statisztikai hivatal kiadványa, mely kimutatja, miszerint 1897-ben 498.003 hektár volt már e célzra elfoglalva, holott az előző évben 72.411 hektárral volt kevesebb. Igaz, hogy az ausztráliai gabona-termelési gazdaság előcsapódása van s ha az, mely nálunk csak elvétel fordul elő — ez a szárazság, melynek következtében némely évben a vetés 1/4 részét kell zölden lekasztani. Dehat mit tesz az, ha hektároknékt 9¹/₂ hektárral biztos termésre számíthatnak? Mint említenék a világrészek még jelentékeny, mivélesi alá volt fordítélet van s ha az, meg ma nem részesül a kelő kultúrban, az eskis annak tudható be, hogy a gyér népes-

ségű országnak kevés a munkaerő. Dehat népesség dolgában is szaporulat tapasztalható. Így 1892-ben 1,165,000 lélek 342,446 hektárnyi területtel mivél meg, ám 1897-ben már 1,570,000 lélekkel többan voltak s 424,140 hektárral tartottak mivélesi alatt s így ezidőszórt már 5/6 hektár mivélnék fejenként. Az időzett német lap tudósítója azon nézetének ad kifejezést, hogy Ausztrália a közeljövőben még hatalmasabb akciózra lesz képes — az európai gazdák kárára.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

257. sz. kérdés. Bétünkön, hogy a víz lecsapolás, sok köyves szóna van. Minthogy lecsapolatlam szerínt az megzárásra igen olcsó, rendt takarmány, én 10 méter hosszan, 5 m. széles és 4 méter magasságban (t. i. a közepén) a szokásos eljárásót eltérően még egy méterrel magasabban beszombolytattam és 60 cm. közepén 40 cm. földdel betakartram. Ezen előzetesen a kukoricaszalmaladót s szokásos, eddig mindig sikerült, még nekem. Kérem arra nézve emg felvilágosítást, hogy hogyan fog a szobán forog takarmány beérni, megkérve, hogy a zászlójt csak most hánnya, mikor vágtatom.

Minthogy igen nagy előnyünkre szolgálunk, ha az sikerülne, kérem a még ezán szándékba vett újítást takarmány beszombolytattam leg job módját tudatni, ugy azt is, hogy miután annak netalán több viztartalma van, nem volna-e előnyös kevés fonyasztás? H. A.

258. sz. kérdés. Hogy jóvó évi takarmánycsökeletem fedezve legyen, szeretnék egy táblát, melynek az első árpa van és melynek földje igen karcsos és az árpa lecsapolás utáni valami heréforóló elvétel. Luczernét nem vehetek, mert 2 év előtt volt benne az, leginkább vöröshéret egy váltacsimet óhajának vetni. Arra kérnék választ, lehetne-e, ezen két növény egyikét biztos eredményre reményelvé vetni? Mely időben? Válaszolni kérem, hogy a lecsapolás utáni elkerülhetetlenül szükséges-e tölz? Hány kiló, vagy litert kell baltacsimból katasztr. holdanként szántani?

Janokvác.

P. M.

Feltelek.

Takarmány beszombolyzás. (Feltét a 257. számú köyvesre). Kérvények szóna ugyan nem ismerem, de abból, hogy szó állt az réten sejttem, hogy savanyu füvekket tel szénáról van szó, melyet beszombolyzással óhaj megjavítani. Ezen eljárás egészen helyén volt lesz, mert az ilyen rosszabb minőségű takarmányt az erjesztéssel lehet tényleg legjobban megjavítani. Vanakk gazdaságok, melyek a takarmányinségre való elővigyázatból, a sást beszombolytazzák s így túrheto takarmányra tesznek rá. A kérdésben kifejtett eljárás egészen helyes s az, vajjon egészen zöden vagy kissé fonyasztva horjúk-e kaszálva a takarmányt? Fényléglet nem sokat változtat a föld árán, de az a fonyasztott takarmány beszombolyzással vagyok barátja, mert ez esetben valamivel kevésbbé savanyuan erjesztett takarmányt nyerünk.

Legelőjök a takaró földrelet lehetne jóval vastagabban rakni a csák telejére, mert az erős szeszajlású lényeges kelteke a sikerkök.

Takarmányönyv mint tartóvetemény. (Feltét a 258. számú kérdésre.) Jelzett esetben legjobb lesz vöröshéret vetni. Én a vöröshéretet 4—5 év óta veteltem összettel a legjobb sikerrel. Ezen célból a herét augusztus hó második felében (lehetőleg esős időt bevárva)

*) 1 quarter = 290 hektoliter.

**) 1 schilling = 50 kr.

*) 1 font sterling = 12 frt.

vetjük el minden védőnövény nélküli kot. hadkandék jó bőven 10—12 kg. magot vetve. Tétre polyvárv betakarim teljesen felesleges, sőt utóhátról kíménytelen gyomot vizárik ki a herére. Ha a védőnövény nélküli vetésel szemben aggodalmi lennének, akkor vehesse a lőhere takarmányozással is, melyet kora tavaszszal (áprilisban) feltakarományoztatunk.

Baltaczimet, a jó lucerna-s lőhereteremő talajon nem vetétek, mert évenként rendszeren csak egy kaszállást ad. K. K.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleménye.	923
Területmegyei gazdasági egyesület emlékirata.	923
Állatorvosok.	
Keresetese nyugati és magyar fajta könt. <i>Sperker Perencz.</i>	926
Növénytermelés.	
A kigyulással fenyegető takarmányzalkak le- hűzése. <i>Höröskötő.</i>	927
Gazdasági pözegek.	
A Bellán-féle kévékötözök kötelek. <i>vfg. Spornon Pál.</i>	928
Külfordi szemle.	929
Éveléslesekény.	929
Égyesek.	930
Kereskedelem, tözde.	931
Budapesti gábonázottak. — Saszelet. — A köcs- ponti vásárosmunka érvényesítés. — nagyban (en gro) eladott élelmiszerek árairól. — (Állat- vadász. — Budapesti szomorómarhávárs. — Bécsi vágómarhávárs. — Bécsi szomorómarhávárs. — — Bécsi sertésvárs. — Bécsi juhvárs.	932
Szerkesztői üzenetek.	932

Eljegyzés. Kessenyei *Kemény* Antal gazdasági intéző a hó 19-én egyetemes *Szabó* Matildot Veszpr.

Meghívások. A földművelésügyi m. kir. miniszter *Molnár* Ferencz földbirtokos, záli-csányi lakot, Zala vármegye záli-csányi járására, *Lord* István földbirtokos, zsonali lakot, Tencseny vármegye zsonali járására, *Major* Domokos szászsebesi lakot, Szeben vármegye szászsebesi járására, *Wundt Imre* földbirtokos, zali lakot, Szepes vármegye zali járására néve a gazdasági tudósaiti tisztelt hita meg.

Szobor a Georgikon megalapítójának. Oszlatlan tetszésben részesült tervét pendített meg *Darányi* földművelésügyi miniszter a *Festetics György* gróf által alapított képz. helyi Georgikon 100 éves fennállásának mult évben történt megünneplése alkalmával, a midőn indítványozta, hogy e napszerű alapon a gazdaközönység szobrot emeljen Keszthelyen. A terv megvalósítása érdekében felkérte az OMGE.-t, hogy a szoborra való gyűjtést végre kezde, mely feladatot az egyesület készséggel magára vállalta e célból egy szobor-bizottság szervezett, melynek feladata lesz a gyűjtést az egész gazdaközönység körében a legzsebésebb alapon megindítani. A szobor-bizottság f. hó 18-án *Bujavics* Sándor elnöklete alatt tartott ülésében az OMGE. egyesületi tanácsának tagjából, a földművelésügyi miniszter, Zala vármegye törvényhatósága, Keszthely városa és a keszthelyi gazdasági tanintézet kiküldetésével megalkult, elnököké *prof. Dessewffy Auréll*, jegyzővé *Jezsenszky Pál* tiktart választáran meg. A bizottság elhatározta, hogy a gyűjtést csak szeptember haván fogja megindítani, a midőn felhívást intéz a gyűjtőrekel küld az összes törvényhatóságoknak, városoknak, gazd. egyesületeknek, gazd. tanintézeteknek, biztosítói intézeteknek stb. s a szakkalpak utján az egész gazdaközönységnek. A befolyó összegek kezelését az OMGE. vállalta magára. Habár a gyűjtés általánosan csak szeptember ha-

vában inditattik is meg, mindazonáltal a bizottság már előford adományokait, melyek „*Festetics szobor-bizottság*” Budapest, Üllői-ut 25. czímen küldendők. Minden ez ügyre vonatkozó felvilágosítások szintén e czímen tudakolhatók. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a szobor javára 1900 koronát szavazott meg. Nem szenvedhet kétséggé, hogy a magyar gazdaközönység lehetővé fogja tenni, hogy állírtéjéből a modern gazdálkodás alapvetőjének emléke méltóan megörökíttessék.

Aratási kilátások. Az aratási kilátások rendkívül rosszabbodtak az utolsó napokban. Irtszertese borongós, hűvös, szeles idők járnak ott-ott nagyobb csapadékkal. Ez az időjárás a kalocsai fejlődésére nézve a lehető legrosszabb, tekintetbe véve különösen azt, hogy a rozsdá megkezdésével az agdór szeszáró legelőt lépett már e hó elején s továbbterjedésnek ez az időjárás olyannyira kedvez, hogy a beállható károsodásokra a legkomolyabb aggályly gondolunk. De az eszéseké a renden lévő takarmányok is óriási arakat okoztak, mert hisz június hó 10—12-én az ország legbővebb vidéke a takarmánytermés sikerével a további időjárásról tették függvége gazdánk. Az aratási kilátások tehát igen szomorúakká váltak s ezzel együtt német forduloponhoz jut a munkáskérdés is. Mert a jó kilátások fejében általában sikerült megkölni az aratási szerződéseket oly módon, hogy a munkások hangya árú árú szőpen száló megkötésébe lécczó úgy látszik minden községességet megtagadt az időjárásról s a termékialtsokkal. Csejle nem más, minthogy arra az időre, mikor a megszorult gazda sovány terméskéjét eladni kénytelen, ismét levegje az árakat. De hiszen mi már tudtunk azon, hogy a munkásoknak a földművelésügyi miniszternek a felhívásuk jórtemés, magas buzarakkal, kapuk rossz lermés s alacsony buzarákat. Ez a logikája a gazdák mostoha sorsának.

Állatforgalmi korlátozások. A cs. kir. osztrák belügyminiszter f. évi június hó 24-én kezdőké érvényességgel a következő intézkedéseket leptele életbe *L. Ragados* *hútlók miatt* a szarvasmarhákra Ausztriából való bevittelt Magyarországra következő törvényhatóságaink területéről tios: *Arva, Nyitra, Liptó, Pozsony* (Csallóköz sziget területének kivételével), *Szepes, Trencsen* és *Turóc* vármegyék területéről és *Moson* vármegye rajkai járásának területéről, továbbá *Pozsony* városából. *II. Sertészsze* a szarvasmarhákra Ausztriából való bevittelt a következő törvényhatóságok területéről tios: *Ábra-Torna, Arad, Baranya, Békés, Bereg, Bihar, Borsod, Fehér, Jász-Nagykun-Szolnok, Kiskülsők, Komárom, Maros-Torda, Moson, Nagy-Küküllő, Nógrád, Nyitra, Pest-Bács-Solt, Vármegyék, Pozsony, Somogy, Szabolcs, Szatmár, Székely, Vas, Veszprém, Zala* és *Magyarországról*, továbbá *Arad, Baja, Debreczen, Keekemét, Marsóvárszék, Pancsova, Selmeczbálabánya, Szabadka, Szatmárnémeti és Ujvidék* városokból.

Viteldjkevezmény inséges vidékre szallítandó tengeri útján. A kereskedelemügyi miniszter újabban elrendelte, miszerint tekintet a *sárvármegyei* szegénység előbb megkezdése tekintetében fontförfő nehézségekre, azon vármegye vasuti állomásaira magyarországi állomásokról *élelmiszere* *csédlőd* teljes kocsirakományokban szallítandó *tengeri küldemények* a szokásos eljárás (hatósági igazolvány) mellett folyó évi július hó végéig letesemen mérsékelt viteldjkek mellett szallítassanak.

Együttal felhivta a miniszter a cs. kir. szab. kassa-oberbergi vasúti igazgatóságát is ezen intézkedéshez való hozzájárulás végett.

Országos gazdasági egyesületi közgyűlés. Hogy az Ausztriából való kivétel előmozdítása a m. kir. államasvutak igazgatóság Miskolcztól Bécs, Birmen, Iglau, Deutschbród és Mähr. Weiskirchen állomásokra kocsit- és fuvarlevelenkit legalább 5000 kg. feladása vagy a fuvardíjnak ezen súlytval való fizetése esetén a rendszeres közlekedés megszüntetését igen kedvező feltételeket engedélyezett. A küldemények berakását a vasuti kocsikba a felejt saját költségükön tartoznak eszközölni.

A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület 1897. évi működése. Az egyesület, mint vármegyei mezőgazdasági-bizottság, a mult évben a törvényhatósággal szoros kapcsolatba lépett s teljesen új szervezetet nyert. A mult évi alakuló közgyűlésen az egyesület elnökéül *Miklós* Ödön úrsz. képviselő választottak meg, alelnökéül *Szathmáry Király* Pál és *Bay* Barnabás földbirtokosok. Az egyesület kebelében jelenleg meg szokosul működik, a pénzügyi és közgazdasági ügyek elintézésére az elintéztetésülési és szőlő- és kertészeti szakosztályok; — a tagok száma jelenleg 15 alapító, 247 évdíjas és 176 közsegé, a tagok évi tagdíj díjai 2496 forint tesznek ki. Az egyesület az OMGE.-tel karöltve a mult év folyamán Miskolcon országos sörérvényesítési szandelőzöt rendezni, mely azonban az akkori kedvezőtlen termésviszonyok folytán elmaradt; e vársákon a megye területén lehetőleg állandó jellegéű tételt feladatult tűzte ki az egyesület. Ugyancsak a mult évi rossz termésviszonyok folytán az adóbehajtásoknak a megye területén az urre való felfüggesztését az egyesület elemi csapások által sújtott kisgazdák részére vötmegátsegély közzétstát kérélméze a kormánytól; a kormány az egyesület kérélméze 6000 frt kamatnélküli vötmegátsegélyt utaltványozott ki a vármegye törvényhatóságának, ezen összeget vásároltatott és jársónkiti elosztott 379 33 frt és 178 90 q zab 6118 frt 38 kr értékben. Az egyesület a földművelésügyi kormány hatatos anyag támogatásával 16 községben 43 népies tétl eladást is rendezett, mely előadásoknak összesen 3009 hallgatója volt. Igenagbony részben a földmívelő osztályból. A jövőben egy magtristó előadás felállítását is terve vette, mely intézmény a gazdaközönsegre igen idős hatásu lenné, amennyiben így mindenkor tiszta vötmegátsegélyt használhatnánk. Foglalkoztat az egyesület az agrár-szociális mozgalom elenyszerősítésének és megállásának kérdésével is s erről egy határozottan megfogalmazott tétl felállítását benne a mezőgazdasági a közsegégekben való érdeklődésével szükséges voltát, a gazdák között felvilágosító és hasznos szakkalpak terjesztését, hitelszövetkezetek létesítését, tényésztálloknak és vötmegátsegélynek a gazdák közt kedvezményes ár- és fizetési feltételek mellett való kivételét és a helyi hatóságoknak felkérését, hogy a szociális igazgatók elne a legnagyobb erélylyel járjanak el. Az egyesület sokoldalú működésével felmentük továbbá egy, az 1898. évi II. t.c. rendelkezéseinek megfelelő aratási szerződés kidolgozása; a sertészsze pusztítása következtében megrikkult sertészsze elintézésére a helyi hatóságoknak beszerzése; s a miskolci vásártérben bizonymáni állatloknak felállítását, mely terv megvalósulása legközelebb várható; Miskolcon egy állandó katonai loavató-bizottság felállítását, mely bizottság már folyó évi májusélejeéül működik is; elhatározottak, hogy a folyó évben a hatóságok részéről a helyi hatóságoknak székelyhen 10-12 szarvasmarhadíjazások fognak tartatni; az egyesület a szőlőtermelés előmozdítását, szőlőtelepén egy okleveles szőlőkezelőt fogadtattat fel gyakorlati utmutatósk adására, folyó évben Miskolcon egy nagyborszákos szőlőszeti értekezlet megartását határozta el.

Aratás. Az aratási idény küszöbén fontos azon körülmény, hogy hol vásárolja a gazda gazdasági czikkéinek szükségletét. Tanácsos tehát, hogy a legutóbbi időben mindjobban divathó a legújabb hangzatos hirdetések mellesz és vel odaforduljon a gazda, ahol jutányos árak mellett csakugyan megbízható kiszolgálásra számíthat. E czéla Kramer Lípót czéget Budapest, V., Akadémia-utca 19. sz., a legmelegebben ajánlható a gazdaközönségnek. A nevezett czég legújabb árjegyzékét, melyben *gépöknek, gépjárat, szék, ponyva, petrolum, kőkő, kocsik* és egyéb szükségleti czikkéi jutányos árjegyzék mellett vannak felsorolva, kívánatra ingyen és bérletven készséggel megküldi.

Amerikai mezőgazdaság

Utazás SZILASSY ZOLTÁN az O. M. G. E. szerkesztő titkárja. A 352 oldalas, finom papíra nyomott, 102 képpel díszített munka **botli ára 4 forint;** O. M. G. E. tagok és a „KÖZTELEK” előfizetői **3 frt 50 kr.** A kedvezményes ár csak rendeltek meg a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában (Budapest, IX., Villoi-ut. 25.)

KERESKEDELEM-TÖZSDE.

Budapesti gabonatózsde.
(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi czég jelentséje.) Budapest, 1898. június 18.

Az időjárás e hét elején gyenge légáramlatok mellett még száraz és meleg volt, míg később erőn borulás és erővel együtt esőkkel a hőmérséklet az ország legtöbb részére kiterjed esőzés következtét be. A vetések állása az ideig káros kivétellel kielégítő és jól fejlődött. Július azonban, hogy egy a mostani esőzés, melyek a növényzetet éres állapotban találják, a rozsza kiterjedése folytán mennyiségileg és minőségileg is károsan befolyásolja. Száraz időjárás mindenestve még sokat fog javítani és ez bizonyára nagyon kívánatos volna. A vizválasz emelkedő. Kivülről is esős és hűvös volt az idő.

A külföldi piacok üzlemléteit illetően, az továbbra is szűk körök között mozog és a fogyasztás, ugyanint a spekuláció tartózkodik. Az áruválasz iránt továbbra is hidegvíz a hatalom és tekintet az még bő kínálatra az irányzat erősen csökken. Newyork és Chicagoban a határidő piacton bekövetkezett időmet események illetve a Lett-órák hausszpozitív helybenlétlása folytán, már a hét elején nagyobb áresést következett be és promt ára 90 1/2 c-ről 83 c-re csökkent. Később jobb kivételre némi emelkedés történt, majd a későbbiek megsérültek. Angliában az irányzat lnyávan és az árak felé gravitáltak. Franciaországban az új határidőzonal lnyávan és ugyancsak napokent jelenteték erősebb áresést. Lóbi kontinentális piacokon is csendes a hangulat, gyenge forgalom és esőbb árak mellett.

Németkín iránt némilgy jobb kereslet volt konstátálható már amennyiben egyes málmok vétele a hungolatra állásnövsghaban kiterjeszthető. Árjárulás azonban alig következett be. A többi czikkék korlátozott forgalom mellett nem változtak. Az üzleti hét részleteiről a következőket jelentetjük.

Buza csak mérésekkel volt forgalomban, bár e héten némilgy jobb érdeklődés volt tapasztalható. Valamivel jobb listázást egyrészt málmok miatt, másrészt hogy közömböt énkönkben vásároljanak anélkül árukat, hogy tulajdonosok az által magasabb árakat is megfizessék, a hét közepe táján a málmor kedvező időjárás és a megszűrlött határidőzónát határoztak, volt némi mérsékelt áreselés kivétel. Az irányzat rövidesen azonban ismét csendes menetebe érhet vissza és 90.000 mm. ősefogyalom mellett, az elkövető 10 kora árjárulás mezesen volt fenntartható. A héttől az 21.000 mm. tess. kr. Az eladott búzák nagyobb része e héten is oldós és helyg árúval áll.

Rozs a fogyasztás részéről teljesen el van hanyagolva és a forgalom minimális. Elvéve néhány kecsk a vidtára való szállítás csúszlást kerüli a részára és minőség szerint 8.00—8.75 frt közt kelt el helyben és Budapesti társaságban átvette. Új roszban még nem fejlődött forgalom, inkább a legkevesebb számszámítására 7.00—7.75 frt-on jegyzik budapesti partizás szókány árúit.

Árpa (takarmány és hánálási czélokra) alig került eladásra és kereslet sem mutatkoz. Minőség szerint 6.—7.75 frt közt jegyzik helyben. A közömbös elég bőven érdeklődés mutatkoz, hogy megfelelő érdeklődésre talált volna. Később a kereslet javult és még hűt meg újváltak teljességgel fenntartották. Szín és tisztaság szerint 7.30—7.75 frt érhető el.

Tengeri 10—15 kral a folyó hálaló árán drágább kelt el. Állomások csak korlátozott üzlet van és az árak alig változtak. Mezőbörzse 5.10—5.15 frt. Mezőtúr 5.15—20 frt közt fizettek. **Olajmagyok** Káposztarepcczémbe nem volt forgalom. **Barázdók** Káposztarepcczémbe augusztusig állították. **Árpa** — ama hirtelen, hogy a baktai repccz egyenlősség miatt, mint az 1. sz. feljegyzés és kedvezőtlen időjárás — szűkösödés és 12.90—12.10 frtig emelkedett; szál 12.90—

12.85 frt-on, vadrepccz 6.—9.25 frt, **Lenmagy 19.50 frt**, 17.50 frtig, **Len** 12.00 frtig, **Erdei len** 11.00—10.70 frt-on jegyzik budapesti partizás.

Helyeszkék: Bab és héten ismét teljességen letelelt maradt és kereslet sem mutatkoz. Jegyzésünk tehát inkább csak névleges: Gyöngyösvény 7.—frt, Székábr 6.75 frt, Baján 6.80 frt, ó barna babot Kálocsa 5.60 frt, 5.75 frt-on, **Kécs** 4.50 frt-on nem kerül piacra. Oláh ár transzito helyben 4.75 frt-on.

Vadmagyok: Főváros be változatlan, a forgalom jóformán szűkelt. Minőség szerint baktái 32.—35.—frt, durvaszemű feleldék árukt 37.—40.—frt-on frot fizetnek. Később a kereslet azonban kintának és baktái árát 35.—frt-on jegyzik. **Vadmagy 6.—6.25 frt** el el helyben. **Baktógys** üzletelen, helyben 5.90—5.75 frt-on jegyzik.

Napi leltérek 1898. június 21.

Ugy az amerikai, mint a többi európai piacok folytatódása lnyávanba következett, a határidőzölet nálunk is lnyávan irányzat maradt és az árak még tovább esőketek.

Ezen körülmények, természetesen befolyással voltak azon kedvező jelensékre is, melyek mindennapos — a rozsza eddigi terjedésének dacára — a vetések kielégítő állapotát esztelik.

Később azonban — Később a növényzet a növény erkömmása busza forgalmáról — alig van üzlet, midlánt az árak foklvtoson visszacsúsznak, távol tartják az esetleges relikánzókat a vételőt.

Később azn kivételre kikötés történtek:

Tízszek:	100	75	12 10 3 óra
	700	75	1190 —
	400	75	1230 —
Barjok:	3500	75	1230 —
Tízszek:	400	75	1245 —
	200	75	12 —
			12 —

Határidőre következő kikötés történtek:

Junius búza	1110	1110
Szept. búza	900—902—906—904	906—07
Szept. tengeri	870—872	078—80
Máj. tengeri	934—939	934 —
Káposztarepccz aug. szept.	12.00	12.70 —

Szemeszék.

Rész. (Goldinger Gábor szeszgyári képviselő tudósítás.) A szemeszételen a hét elején lnyább lnyább irányzat uralkodott és a szeszárak azonnali szállításra 25 krali olcsóbban voltak kintának. Bécsben a kontingens nyersszesz ára 1 krali olcsóbb lett és további áresés van kilátásban. Ugyancsak olcsóbbak voltak a nagy szesztek nagyobb vételőktől tartózkodnak és így nagyobb üzlet nem is létezik.

Mezőbörzse egy szeszgyári által kontingens nyersszesz 25—75 krali olcsóbban lett kintának, és néhány üzlet létezik is.

A Budapesti piacton finomított szesz 68 frtig, éleszteszék 57.90—58 frtig kintának nyagsan. De csak néhány tétel került forgalomba. Éskontingens nyersszesz é denaturált szesz 50 krali olcsóbb.

A kontingens nyersszesz ára Budapeston 19.75—20.—forint.

Prágai jegyzék 55.50 frt adozott és 19.00—19.75 forint szűkelt szeszért.

Tízszé jegyzék 14.—ft kiviteli szeszért 90%. A kintái és hűtnek elején több tétel finomított szesz vásárolt, mely Finomított és tovább lett szállítva. Az árak 0.00—0.10 frtig emelkedtek és nagy szesz budapesti vasutalóházban állásba készpénzfizetésre került értendő.

A központi vászárszarnok árjegyzése nyagban (en gros) eladott élelmiszerek árúiról.

Magyar gazdák vászárszarnok elátó székzetkeztetés jelentése 1898. június 18 én.

A múlt napokban piacokra került árak legnagyobb része Spitzgáz, 100—105 krali, Kécs, 100—105 krali, és szárazmagy csak szárványosan értettek. Jóllehet az emittelt árak kintán kielégítő érdeklődés mutatkozott, mégis nagyon mérsékelt volt az érdeklő forgalom.

Jegyzésünk a következők:

Borjúbuz 40—50 krali, **Ágta**, marhánsz eleje 48.—54., hátulja 50.—58 krali. **Sonka**, gránát és kassai 1.05—1.10 krali. **Erdei len** 100—105 krali. **1.00—1.10 krali**, nyári 90 krali.

Tízszé, 1440 drb, **Tójsz**, 1440 drb — 5.80 frt-on

Teavaj 90—120, **Tósvaj** 75—85, **tesztúro** 8—16, **teflaj** 24—28 krali; **trapsaj** 3ajt 7 frt, **Rougefont** 2 frt 50.

Cseresznye 15—25, **meggy** 20—30, **egres** 5—8, **eper** 20—30 krali, **sárgármeggy** 50—100 krali. **Árpa** — 100—110 krali, **barjok** 100—115 krali. **Pejes** saláta 100 drb 50—100 krali. **Zöldbörz** (hejas) 6—12 krali, **burgonya** úgy tavalyi, mint idei szilárd árakat jegyzik.

Szuperfoszfát chilisalérom kénsavas-káli kénsavas-ámmon és egyéb műtrágyaféléket, továbbá

La rézgálicz 98-99%

jegeczekben és örövelé valamint egyéb **permetező anyagokat** legjutányosabban ajánl a

„HUNGARIA” műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapesten, Váci körút 21.

Magyar általános kötnyaggyár.

Schottola Ernő, Budapest.

ÜZLET:

VI. ker. Andrássy-út 2, (Fonciére palota).

GYÁR:

VI. ker. Révay-utca 16.

A cséplőidény küszöbén, ajánlom a gépéknél a m. helyg és kereskedelemügyi miniszteriumok által tartandóknak előírt

„Első segély” kötszereimel pléndobozban.

Kötszerekből aznám a m. betegnyomintsterium által előírt tartalom:

1. Egy Esmárhk-féle pálya, 1 mtr. hosszú tömélv.
2. Vashágyas gyapot.
3. Jódform-gáz.
4. Drums gyapot, karbólygyapot és 2 csallott-pálya.

Ára 6 frt 50 kr.

CSÉPLÉSRE SZÉN

legkitünőbb bel-
földi, osztrai és
porosz minősé-
gek.

••••• I-a osztrai kétszer mosott kovácsszén •••••

RADNAY KÁROLY-nál Budapest, Váci-körut 80.

készén és coaks nagykereskedő.

TELEFON 26-27.

5899

Mielőtt fűkaszálo- vagy aratógépekben szükségletét fedezné, minden gazda saját érdekében tekintse meg a

The Johnston Harvester Co.

a világ első amerikai aratógépgyáranak készítményeit, melyekből a **KIZÁRÓLAGOS KÉPVISELETET** és mintaraktárt Magyarország részére mi bírjuk.

Minden gépet megpróbálás, más gyártmánynyal összehasonlítás végett a tisztelt **gazdaközönség rendelkezésére bocsájtjuk.**

Bácher Rudolf és Melichár Ferencz

gépgyárosok

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

Árajánlattal készséggel szolgálunk.

A Mezőgazdasági ipar-részvénytársaság kaposvári béruradalmi eladásra bocsát **60 darab 1/2 éves, kiváló szép, tenyésztésre alkalmas, fehér kondorszörű mangalicza fajkant.**

Bővebbet a Mezőgazdasági ipar-részvénytársaság kaposvári béruradalmi.

90826. szám.

HIRDETÉNY.

(Podgáyzs és daraburá kuldenének megjelölése és a podgáyzsok régebbi gazdaságainak elváltatása a feladó részéről.)

A magy. kir. államasvutak igazgatóság, a nyári utazási és nagyobb áruforgalmi ügyek intézésére felkeltve a köz. sz. 1898. évi 10. sz. rendeletével, hogy az ország, mint a vasúti szolgálatot pontos és gyors lebonyolítása érdekében a szállításhoz szükséges a rendelkezési állomások, egyéb daraburakon pedig ezenkívül még a czimzett nevet, polgári állását és lakását a magy. részről kitüntetni sziveskedjék.

A czimz legbizalmasabban magára a burkolatra, vagy az arra egész terjedelmében ragasztandó papírra irandó a csak ha ez nem lehet, szikeság, azt a daraburát, erőteljesen fátaléskálásra, bönörháru vagy erős lemezpapírra írja.

A község a vasút új létesítése mellett a podgáyzs illetve daraburák helyes szállítást és kiszolgálást, magyan megkönyvit és gyorsítja a különböző határszélre azok magánra, hogy a nagyváros külsőmunkáinak a vasúti közlekedés által annyira igen rövid alatt végzendő feladatát előfordul, teljesen ki nem kerülhető, tehát bérközösség és elhurcolások a lehető legrovidebb idő alatt legköltségtelen és helyreigazításnak.

A utazó illetve szállító közszolgálat felügye lehet felváltani az üzletszabályzatban szűlőse megjelölés lemmi nem szabvány. Ha ezen szabályt figyelembe kivali hányasa követhetőben a podgáyzsok elváltat, a vasut az ebből származó kártér nem felölös. Bizsértet tehát elsősorban a feladónak áll érdekében, hogy a podgáyzsokon lévő régebbi gazdaságokat a podgáyzsok újulati feladása által elváltatás.

Budapest, 1898. június havában.

Az igazgatóság

MEGJELÉNT

„SZŐLŐMŰVELÉS ÉS BORKEZELÉS KÖNYVE”

A tíz tovo terjedő, számos ábrával ellátott munka népszerű nyelven kimerítő förtöltségűt ad a szőlőszaporítás, szőlőtelepítés, a filoxera és egyéb ellenségek vagy betegségek ellen való védekezésnek módjára néve. Megtánit a munkák és bormak öszkeri kezelésére és javítására. Ismereti azon törvényes intézkedéseket, melyek a szőlőtermelés és pincözagadás köréül érdeklék.

Szőlőbirtokosok és vinczellérek

számára írta:

SZILÁRD GYULA

földműves iskolai tanár. 2031

Ára 1 írtól 20 kr

Kapható a szerzőnél CSAKVÁR Fehérmegyén.

Van szerencsés ajánlani **szavatolt tisztaságú**

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15-20% citrátban oldható foszfátanyag-tartalommal és 85-100% perlmennel.

Földművelésben, minden talajra alkalmas trágyázásra, különösen sós talajok javítására, kiténő hatású az öszös gabonanevelés, kápos és elajóvínyek, kóhera és lucerna, szőlő, kómló és kerti vetemények, érviláskén a réskere. **Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszfáttrágya** tekintetbe tekintésnél tartósságára, felmúlója az **öszös szuperfoszfátok**. A citrátban oldható foszfát-tartalomról **szavatoltságot** vállalunk, neteláni hányat megterítünk: árszámoknál, számmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legközelebbesben szolgálunk.

A csonországi Thomasvétel újrateljesítést eladóni iróddaljának **vezérlőosztálya**

magyar korona orsz. területén

KALMÁR VILMOS, BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 34. szám.

Martilla legfőbb dobánynevelő trágya kizárólagos eladása.

3.047. sz.

Cs. és kir. 4. hadtest habbitossága.

Értesítvény.

A budapesti cs. és kir. katonai élemezési raktár számára 1898. évi október hó 1-től egész 31-ig terjedő számlákkal 2.000 métermázsa roz és 2.900 métermázsa zab fog 1898. évi július hó 12-én továbbá 1898. évi november hó 1-től egész december hó végig terjedő számlákkal 2.600 métermázsa roz és 5.700 métermázsa zab 1898. évi szeptember hó 16-án kereskedelmi szokványlagan vásároltatni.

A beszállítás az alább megnevezett raktárakban, a megjelölt részletekben és időben eszközölni, ugymint:

RAKTÁRBA	Azon számláig, mely 1898. július 12-én, bízatosítván szállítandó		Azon számláig, mely 1898. szept. 16-án bízatosítván szállítandó		JEGYZET
	1898.				
	augusztus közepén		október kezdetén		
A raktár határán	2.000	3.600			Az eladás ajánlatok az 1898. évi augusztus havában szállítandó mennyiségű 1898. évi szeptember hó 16-án, d. e. 10 órakor és azon eladás ajánlatok az 1898. évi október havában szállítandó mennyiségű 1898. évi szeptember hó 16-án, d. e. 10 órakor a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztoságánál Budapesten (Budán, hadtestparancsnok [éppel] nyugtatók be.)
1. sz. raktár	900	1.700			
2. sz. raktár	1.900	3.800			
3. sz. raktár	100	200			
Összesen	2.000	3.600			
	zab	2.900	5.700		

Az 1. számú élemezési főraktárak a „Laposodón”, a 2. számú pedig a II-ik kerületi raktárakban van.

A roz és zabnak raktárszerű minőségének és idejé termésének kell lennie.

Az eladás ajánlatok az 1898. évi augusztus havában szállítandó roz és zab mennyiségére néve 1898. évi július hó 12-én és az 1898. évi október havában szállítandó roz és zab mennyiségére néve 1898. évi szeptember hó 16-án levélalkalomban, legálább **Erzségy** napi megjelölt tartalmára, 50 koro bérrelgel ellátva, mindenkör legkezebb délelőtti 10 óráig a cs. és kir. 4. hadtest hadbiztoságánál Budapesten (Budán, hadtestparancsnoknál) épületl nyugtatók be.

Az ajánlatok lepedevetése a börtönök: „Szállítási ajánlatok és zabra” jelzett felületl ellátva legyenek.

A felajánlott szűkegek beszállítására néve a katonai élelmi czikknek tözösen kiterjedő kereskedelmi szokás szerinti öszkötésnél vételezőnél az ezen ügylet számára Budapesten 1898. évi június 1-én hivatalosan kiadottól és a hadbiztoság által betekinthető szokvány-fizetésben foglalt határozatomban kivül még a következők határozatok is mevetők:

1. Áttáds épületl a kint-stári raktárakban öszkötöltek. Ezenkívül a kurt szűkegek beszállítása részének szállítására is ajánlatok lehetnek (részel ajánlatok), és pedig a kivátt beszállítási határidő megjelölése mellett, lefőt egészen 100 métermázsa.
2. A kintstár fenttarja magának a jogot, csak egytelvényi cikket is, avagy mennyiségűreket, az ajánlott mennyiségéből elfogadni.
3. Az ajánlott gabonának származási helye mindenkör megjelölendő. Hogy ha a szállítással a katonai díjszámba kedvezménye igénybe vétetik, — akkor a származás a vétel helye szerint kitűntendő.
4. Kifőtöl terményi gabona a vétélőből ki van kéva.
5. A raktárszerű minőségre megállapított legkezebb súlynál nehezebb zabot vagy kenyéru való gabonát kárthatás nem engedélyeztetik.
6. A kintstári raktáraknál költségre adása csak a szűkeknél naponta megállapított 1/2 k. költségnél építés mellett engedélyezt meg.
7. A bevásárló-bizottság előtt bűnterellen vállalkozók köztölök az ajánlat intéz. kómló, hogy a megbízottaképpel és vállalatbérbeszélőkkel, igazoló és a kereskedelmi és iparkamara, esetleg gazdasági ügyel részéről kitűntölt bizonyítványok, közvetlenül a hadtest hadbiztosághoz beküldessenek.
8. Vállalkozó részéről közzel fejében az ajánlati czikk értéke után számlánál 100/1000 pénzzserző befizetés, a mely ügylet megjelölése után legkezebb 5 nap alatt letétmennyézendő.
9. A beszállítandó zab és roz árának kifizetése a szállítást után mindjárt öszkötöltek.
10. A szállító által a kövételben határozottan föltüntetendő, hogy a vétélőügylet lebonyolítására és e végől a katonai élemezési czikknek kereskedelmi módon való szállítására kint 1898. évi június hó 12-én kelt és előtte teljes tartalmában ismeretes szokványfüzettel öszkötöltek.
11. A szokványfüzettel a cs. és kir. budapesti és székefeváru élemezési raktár-nál bérül által megkötöltek és frénknt 4 kr. lefizetés mellett ugymint megkezebb.
12. A szűkegek nyugtatókhoz kint feltér-300 költségre a hadtest igazgatásait terjedő.

Budapest, 1898. június hó 1-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztosága.

Értesítvény.

Vonatkozásal az 1898. évi június hó 1-én 3.047. szám alatt kelt Értésítvényre közhire tétetik, hogy a folyó évi július hó 12-én tartandó ajánlati-árválással, ajánlatok a f. e. szeptember hó 16-án tárgyalásra kiirt gabonamennyiségekre is kiterjedő vételező.

Budapest, 1898. évi június hó 14-én.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztoságától.

Ütánnyommal nem díjaztatik.

Mc CORMICK
ARATÓ GÉPEK
 a legjobbak a világon,
 kévécőkötök és marokrakók;
 Mc Cormick Gépezet, eredeti angolok
 készírték és forgalmazták, és
 mindenfajta legújabbvala. beszer.
MÜLLER és WEISZ
 csehszlovákiai
 BUDAPESTEN, VI., Gyár-utca 66. sz.

Haszonbéri hirdetmény.

Nemeskéri Kiss Miklós ur tulajdonát képező zólyomgyeget Véghegy uradalomban, melynek területén a Budapest–Ráttai állatorvosi keresztút felől s melynek 4 vasúti állomása jelenen Krivány-Gyevta, Gyevta, Véghegy és Nagy-Szalatta közül Krivány-Gyevta és Véghegy-Szalatta a gyorsvonat megáll 1898. évi november hó 1-ától

12 évi bértartamra haszonbérbe adtnak a következő birtokoknak:

- 1. Patrussza**, melynek területe:

rétken 1200 □ öles	160 h.	164 □ öf
szántóföldekben	1128	730 "
legelőben	880	1001 "
intravillában	17	1181 "
terméketlenben	40	6 "
	3070 h.	1070 □ öf
- 2. Matild major**, melynek területe:

rétken 1200 □ öles	160 h.	164 □ öf
szántóföldekben	276	614 "
legelőben	389	904 "
intravillában	1	185 "
terméketlenben	1	721 "
	814 h.	185 □ öf
- 3. Krivány major**, melynek területe:

rétken 1200 □ öles	50 h.	680 □ öf
szántóföldekben	198	115 "
legelőben	703	176 "
intravillában	1	615 "
terméketlenben	1	738 "
	990 h.	1158 □ öf
- 4. Hajnikova**, melynek területe:

rétken 1200 □ öles	595 h.	1123 □ öf
szántóföldekben	225	463 "
legelőben	213	764 "
intravillában	9	1010 "
terméketlenben	9	877 "
	1354 h.	667 □ öf
- 5. Huszva**, melynek területe:

rétken 1200 □ öles	88 h.	1103 □ öf
szántóföldekben	127	153 "
legelőben	73	1176 "
intravillában	2	72 "
	372 h.	84 □ öf
- 6. Zselobcsa**, melynek területe:

rétken 1200 □ öles	359 h.	138 □ öf
szántóföldekben	605	879 "
legelőben	206	372 "
intravillában	6	667 "
	1178 h.	856 □ öf
- 7. Nagy-Szalatta**, melynek területe:

rétken 1200 □ öles	120 h.	465 □ öf
szántóföldekben	239	690 "
legelőben	134	626 "
intravillában	8	487 "
terméketlenben	2	264 "
	605 h.	112 □ öf
- 8. Aladár major**, melynek területe:

rétken 1200 □ öles	210 h.	1040 □ öf
szántóföldekben	248	665 "
legelőben	536	2 "
	1093 h.	487 □ öf
- 9. Margit major**, melynek területe:

rétken 1200 □ öles	38 h.	618 □ öf
szántóföldekben	133	979 "
legelőben	450	643 "
	622 h.	1040 □ öf
- 10. Sándor major**, melynek területe:

rétken 1200 □ öles	48 h.	175 □ öf
szántóföldekben	133	755 "
legelőben	122	187 "
intravillában	1	229 "
terméketlenben	1	692 "
	310 h.	818 □ öf

egészen tehát: 10283 h. 487 □ öf tartozó rétken 424 hold, s Hajnikovához tartozóknak 208 hold, a Zselobcsához tartozóknak pedig 57 hold az országos külterületek által mesterséges öntözése vagy berendezése.

Az itt felsorolt majorságok külön-külön vagy együttesen is bérelhetők s haszonbérlet által a bérletmennyiség körülbelül 800 drb gyulabé mártás, 200 drb járnus ókór, 100 drb ménesből 6, 10000 drb juh s 800 drb disznó valamint a gazdasági felzárzó-é, gépek s egyéb lottári készletek készpénzértéssel megváltandók. Komoly referenciák haszonbérletfelajánlatokat benyújtások alólát jószágigazgatósnál, a hol ép úgy mint Koltár János urad. főigazgató Bészterceházyan, Drotár Péter urad. főigazgató Zólyomvá s Oberwies Miksaán Budapest Akadémia-utca 11. sz. alatt a részletes haszonbérleti feltételek is megtekinthetők.

ZDEBORSKY JÓZSEF
 a Véghegyi Uradalom jószágigazgatója, Véghegy u. p. Zólyomvá.
 Úgykörikké kiárvá. Utányomás nem díjazt.

GŐZEKÉK
 BURRELL RENDSZER
KÖZVETLEN ERŐTIVITEL
 műtán fogaskerékek nincsenek, tehát erőmegtakarítás és fokozottabb munkaképesség. Valamennyi létező Compound rendszer leegyszerűsítette, az alkatrészek csaknem felére lecsökkentve. Legújabb szerzőgépész.

Göz-utihengerezők.
 Bizonyítványok és kimerítő leírások rendelkezésére állnak.

Meissner & Dietlein, Magdeburg.
 Burrell gőzeke-raktára.

Gazd. kötélárak.
ZSÁKOK, PONYVÁK,
 sislegek, hevederek, tömlők, fehér ruhaterítők.
 Tornaszerek, függőágyak és mindennemű hálók ipartelepe.

SEFFER ANTAL Budapest.
 IV. (Károlyi-laktanya) Károlyi-utca 12. sz.

Valódi angol
LAWN-TENNIS
 gyári ruhaterítők.
 Gondos kizsoltgat. Vidékre árjegyzék szerint.

Yorkshire
tenyész sertéket
 (nagy fehér fajta)
 a többszörösen kitüntetett tenyészanyagból ugyiszinte fejlettebb állományú tenyészállatok, emellett lakták Pecking kassákat, Plymouth Rock tyúkokat mindenkor jutányosan elad

Gutsverwaltung Freiling,
 Post Hirsching, Ober-Österr. 6933

URADALMAK,
 valamin
 5000
nagybirtokosok
 20.000 forint meghaladó összegekben igen előnyös feltételek mellett

— kaphatnak —
törlesztéses kölcsönt
 — második helyre. —

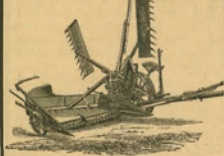
Levelek, a melyekben megemlítem legyen, hogy mely intézményt, mely feltételek mellett, mely összegű kölcsön van előt helyen bekebelezve, "Kaptalanl pénz" ezimen e lap kiadóhivatalába intézendők. Úgykörikké

Jutalomdíjazott
szabad, Niagara-Szivattyú
 legjobb, legokmányosabb és legújabb
KEZEL-SZIVATTYÚ
 sokoldalú használatú és gazdaságos. Egyesüli elárúgó
ALFRED SCHREIER
 WIEN, IX. Universitätsstrasse 4.
 Prospectus és a névint ingyen és bérmentve.

Hirdetések
 felvételnek a
 kiadóhivatalban
 Budapest, Üllői-ut 25.

ALBION fűkaszáló gépek,
ALBION marokrakó aratógépek,
HARRISON Mc GREGOR & Co.
 angol gépgyárakból,
 melyek az összes hazai versenyeken kitüntetésekben részesültek, legutóbb a turkvei gépvásáron arany éremmel díjaztaták, kaphatók

GRAEPEL HUGÓ gépgyárárnál,
 Budapest, V., Külső Váci-ut 46. szám. 5406
 Árjegyzék ingyen és bérmentve. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Országos Magyar Kölcsonös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.

Alakult 1894. évb-on.

Elnöki: TELEKI GÉZA gróf. Alnökök: CSÁVOSSY EDEA.

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUDAÖRÖS SÁNDOR, DESSZEWFFY ARISTID, PÜSPÖKY EMIL, SZABÓ FERENC, SZENTKIRÁLYI SÁMUEL, SZILÁSSY ZOLTÁN, SZENTNYI ZSÓFONN, TELEKI SÁNDOR, VESZÉLYESKÖZELI SZENTNYI ZSÓFONN.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLCSONÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdálkodás általános elismerése szerint egy a tíz mint a jégbiztosítás terén híven megféle hivatásának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdálkodásos évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felel teljes megelégedést vívta ki magának, az

épület és átalány (pausal) biztosításnál rendkívül mérsékelt díjjal letemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári béveggel; — minden más illeték kizárásával.

A takarmány és szalmáseleség

biztosítása egyenest a néhol legújabbvalaként és a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető a szövetkezetnél.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tizta díjból 5% öngondemelésben részesülnek. **Kiszáradt** ha haszna egyszerűre, egy azonosítván, és küllé-küllén ajánlati terményekért biztosítják, 10% öngondemelésben részesülnek. **Döböz** felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapest, József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügykökök. 5024

5023/eln. sz. 1898.

Fályázati hirdetés.

Ar adai m. földmives iskolánál úreselésben álló ösztöndíjas gazdasági segéd alkalmazás betöltésére ízen ezennel pályázat hirdetlek. Eredni alkalmazás évi 500 (ötzáz) forint östöndíjjal, egy butorozott szoba fűtés és világításból álló szabad lakás évetével van egybekötve.

A alkalmazandó östöndíjas gazdasági segédek nőlten egyének kell lennie s feladatát képezésnél, hogy a tanszemélyzet mellett segédkeve az ómlott oktatás helyes módszerrel elvégzésével, egyes tanítási megvárásával is megbízható, eszevelni a gazdaság részlegé mellett is alkalmaztatván, az okosbí megérzésűkkel utálevl minden ágával megismerkedjék és a gazdasági szakmárganak további tanulmányok teyen, hogy új idővel a gazdasági szakban, mint oktatón leheszen alkalmazni.

E végből az östöndíjas gazdasági segéd előadási és tanítási képességéről próbafeladatok tartásával nem különben tudományos küszölségéről a részére kizabott munkalereq egybeleme vételével a kitűzendő időben és módon szóbeli és írásbeli uton számot adni tartozk.

Az östöndíjas gazdasági segéd a szokásos szűnműködés idejéért, csak szabadság kiszoklásé mellett lévozóhat állomásraól.

Az östöndíjas alkalmazása rendszerint éven a jelen esetben 1899 szeptember hó 30-ig terjed és csak azon esetben hosszabbíthatk meg, ha az illető eredményes működése által a további kiképzetésére érdemesnek bizonyul.

A pályázni szándékozó felhívhatk, hogy a szabályszerű 60 kor bélyegjeggyel ellátott és az alább felsorolt okmányokkal felszerelt folyamondványát folyó évi július hó 15-ig a földmivélségi m. kir. miniszterhez címezve az adai m. kir. földmivélséka igazgatóságához nyújtsák be.

A pályázati kérvényekhez a következő okmányokat kell csatolni:

1. Keresztlevelet.
2. Kéköcsi bizonyítványt.
3. A magyar-óvéri gazdasági akadémia vagy valamely gazdasági tanintézet elvégzését igazoló végbizonnyítványt vagy annak hiteles másolatát.
4. A kj a gazdasági szaktanulmányok bevépte után több ideig folytatott gazdasági gyakorlatról, esetleg a sárvári tejjgazdasági állatorvosi okleveletől tanulmányank elvégzéséről szólo bizonyítványt vagy állatorvosi oklevelet képes felmutatni, általában előnyben részesül.

Földmivélségi m. kir. miniszter.

Ad 70008/98. sz.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetés.

(Magyar-német állatorvosok.)

Az 1895. évi április 1-ől érvényes díjazásában foglalt határozományok fenntartása mellett Nagy-Küküllő állomásraól a szász kir. államvasutak Németen és Weinböhla állomásra 460 baromfi küldeményekre f. é. július hó 1-től érvényben díjtelenek lépnék hatályba, melyek a részes vasutüzgázgatóknál, valamint az előbb megnevezett állomásokon megtűthetők.

Budapest, 1898. június 19-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a többi részes vasútnak nevében is.

(Ülányomlás nem díjazatik.)

5122. sz.

Hirdetés.

A 4-ik hadtest parancsnokság területén fekvő cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok az 1898/99. évi biztosítási időszakra szükséges élelmi szükségleteinek biztosítása végett:

1898. évi június hó 28-án, 1898. évi július hó 4-én, 1898. évi július hó 8-án, 1898. évi szeptember hó 5-én, 1898. évi szeptember hó 9-én és 1898. évi szeptember hó 13-án a cs. és kir. 4. hadtest hadbizottság hivatalos helyiségében Budapest (Budán), hadtest parancsnokság (építőbón), mindenkor 10 órakor délelőtti, irakbeli, leposztó és horvák által benyújtandó ajánlatok útján, nyilvános tárgyalások fogynak tartani.

A részletesebb feltételek 1898. évi június hó 18-iki lapunkban megjelent „Hirdetményekben”, továbbá a cs. és kir. 4. hadtest hadbizottságánál, a budapesti és székesfehérvári cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál, Kecskeménen a 13. huszárezred parancsnokságánál megtekinthetők 1898. évi június hó 1-én kelt „Szállítási feltételek füzetében” foglaltaknál.

Budapesten, 1898. évi június hó 1-én.

A os. és kir. katonai élelmezési raktártól Budapestben.

(Ülányomlás nem díjazatik.)

2100. szám.

Értesítés.

A pozsonyi 5 hadtest cs. és kir. hadbizottságánál, továbbá a komáromi és soproni cs. és kir. katonai élelmezési raktáraknál és pedig Pozsonyban 1898. évi július 4-én, Sopronban 1898. évi július hó 7-én és Komáromban 1898. évi július 11-én délelőtti 10 órakor az illető élelmezési közzétek száma 1898. évi október hó 1-ől, december hó 31-ig terjedő időre **kenyér és zab**, továbbá 1898. évi szeptember 1-ől, 1898. évi augusztus hó 31-ig terjedő időre, **széna, alom- és agyszalma, tizfa mint közszén élelmezési** szükséglet bérbeadásra nyilvános tárgyalásban lepeceztelt ajánlatokkal fog biztosítani.

Az egyes cikkek és azoknak a különféle állomásokban való szükséglete az erre vonatkozó részletes 2520. o. és 5 számú tudósításokból észlelhetők, valamint minden nem kértül tudatni irányuló feltételek a pozsonyi, komáromi és soproni cs. és kir. katonai élelmezési raktáraknál megtekinthetők feltehető naponta a hivatalos órák alatt kivehető.

Az 50 kor bélyegkelekkel ellátott és lepeceztelt ajánlatokat a bankpénzzel együtt és egy időben a pozsonyi 5. hadtest cs. és kir. katonai élelmezési raktáránál a tárgyalási napon legkésőbb 10 óráig délelőtti benyújtandók. Kelt Pozsony, 1898. évi június hó 7-én.

Az 5. hadtest cs. és kir. hadbizottsága.

5084

FONTOS földbírtokosok, gazdák és raktárállalatok stb.-nek.

Ausztria-Magyarországon általam bevezelt s mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-kölcsonöz intézetem

ajánl igen esékölj kölcsön-díj mellett 90 q mtr. és 48 mtr. nagysága teljett karkölő, vasúti wagonok és más mezeti termékek betakarására, továbbá 12 q mtr. nagyságu behordásra alkalmas szekérponyvákat, minált saját ponyvának beszerésére megtalathatók.

Ugyanlten **zások** is **kölcsonözítetek**nek igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyanlten legelőcsöbön szereshetők be új és használt kátrányos és **telített ponyvák**, **szék** és **zások** is. Továbbá új és használt **zások** és **zások** is.

Minden 50%-kal olcsóbb mint bárhol. Ocska zask és ponyv minden mennyiségben a legmagasabb áron megvétők. 5182

NAGEL ADOLF, BUDAPEST, V., Arany János-utca 12.

